

Arany János
 224718/925.
 Telefon: 8-77. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320,
 évre 600, egész évre 1200 lel.
 (Hátré: Havonta 2, negyedévre
 6, évre 12, egész évre 20 dollár.)
 A közbeszólás díjazásáért az „UJ
 KELET” az erdélyi és hársági kisé-
 dség egyetlen politikai napilapja.
 Cikkjeinek nyilvánosságát csak a for-
 ras megjelölésével engedjük meg.

Ara 5 lej
 Helyettesítő leveleket nem fogadjunk el.
 — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marica Ernő. Felelős szerkesztő János Páncs. Bucuresti szerkesztő: Máté István. Székhely: Székhely: 2.
 Péntek, 1935. nov. 1.
 5696. EV. | XVII. ÉVF. |
 CHESVAN 4. | 242/SZÁM.

Hodza Milán

Hodza Milán neve ismerős hangzású a háboru előtti magyar újságírók közönség fülének.
 Az összeomlás előtti Magyarország parlamentjében a felvidéki tótok nemzetiégi követeléseinek volt szószólója Hodza Milán, akinek román részről Maniu Gyula és Vaida Sándor voltak fegyvertársai.
 A háboru előtti magyar parlament nemzetiégi képviselői közül ekkor csak a román Maniu Gyula és Vaida Sándor emelkedtek miniszterelnöki méltóságra, most — elég későn — Hodza Milán is elérkezett álmai és ambíciói delelőpontjára: a cseh kormány új miniszterelnöke lett.
 Hodza Milán karrierjére jöleső érzéssel tekintenek az utódállamok demokratikus érdekei kisebbséggel, mert ez a hajdani kisebbségi politikus nem maradt hűtlen régi eszményeihez — a népek szabadságához és kulturális önrendelkezésének elismeréséhez.
 Hodza Milán egy demokratikus ország demokratikus miniszterelnöke lett s eddigi pályafutása alatt mindig a kisebbségekkel való együttműködést és megértést hirdette, szemben régi fegyvertársával.
 Hodza Milán nem a pallanatnyi érdekek, a minden providencialitást nélkülöző politikusi fogások útján halad, mert valóban hazája egyetemes érdekeit nézi és nem kizárólag egyéni és pártérdekeit.
 Holott Csehszlovákia a három utódállam közül a leppolygottabb állam. Hatalmas német, lengyel és magyar kisebbségek élnek területén s a németek egy részét leszámitva, ezek a kisebbségek ma konstruktívan helyezkednek el a köztársaság keretei között.
 Konstruktívan, mert a valóban demokratikus köztársaság szabadságjogaival láncolja magához „idegenjeit” s nem elnyomó intézkedéseivel.
 Hodza Milán ennek a demokratikus rezsimnek egyik jelentős személyi biztosítéka a köztársaságban s ezért jeleni miniszterelnökké való kinevezése nemcsak a köztársaság demokratikus kisebbségeinek öröme, hanem az öké is, akik — kisebbségi sorban tengődve — a köztársaság határain túl élnek.

A belügyminiszter politikai iskolája

Inculaj belügyminiszter körrendeletben utasította a prefektusokat, hogy nyomjanak el minden faj, nemzetiégi és osztályellenes igazgatást, sőt akadályozzák meg a különböző uniformisok viselését is.
 Mi történt?
 Mi juttatta eszébe Inculaj belügyminiszternek, hogy érvényben van egy törvény, amelyet a jelenlegi liberális parlament szavazott meg az anarchista szélsőségek ellen és amelyet a Tatarescu-kormány nem mindig tetszett alkalmazni?
 Valjón nem vetett számot a kormány azzal, hogy nem tudósosan üditő látványt nyújt sok minden, ami utóbb az országban történik? Nem vette-e észre Inculaj belügyminiszter is, hogy veszélyes dolog politikai manőverekhez bizonyos anarchikus szervezeteket felhasználni, mert ezek egy adott pillanatban kiszakhatnak kezéből és ellene fordulhatnak?
 S ha ez így van: kérdés az, vajjon nem késett-e el a kormány ezzel a szigorú körrendelettel?
 Inculaj Beszarabiából származik s a cári Oroszországban nőtt fel, amelynek vezetői az antiszemitizmussal kilengéseket mindig szívesen használták fel politikai céljakra. A belügyminiszter többet ad a ravaszágra, mint a meggyőződésre és hatásosabbnak tartja a fondortelát a határozott fellépésnél.
 A most kiadott körrendelet tanúsága szerint a belügyminisztériumban is kezdik már belátni, hogy nem lehet a végtelenségig ez a politika s hogy a tiszlet való játék kellemetlen következményekkel járhat.
 Talán azt is kezdik belátni, hogy nem demokratikus vagy legalább is magát demokratikusnak nevező kormányhoz illő dolog egy másik demokratikus szervezettel szemben a fasiszta jobboldalt kijátszani politikai adu-ként.
 Mindenesetre kérdés az, hogy nem későn jön-e ez a belátás, hogy ne mondjuk nagyon későn?

„Az ország az egyesülés óta nem volt a maihoz hasonló súlyos helyzetben”

Tatarescu megleghangu beszédben fegyverszünetet kért az ellenzéki pártoktól

A kormány helyzete ismét szilárdnak tekinthető

A király nem tartja alkalmasnak az időt új választásokra

Bucuresti, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Tegnapi számunkban a belpolitikai helyzettel foglalkozva ismertettük azokat az objektív okokat, amelyek a Tatarescu-kormány helyzetét különösképpen megnehezítették. Tatarescu miniszterelnök, aki az ország felfegyverzését mindenek előtt álló feladatnak tekinti,
 maga is megtorpant, midőn a pénzügyminiszter jelentette, hogy a hadifelszerelési programot csakis az ország lakosságára súlyosodó új terhek révén valósíthatják meg.
 Idegesítette ezen kívül Tatarescut, hogy egyes munkatársai erőnek erejével újabb rendkívüli hiteleket akarnak kicsikarni a pénzügyminisztériumtól, aki nem tudja ezeket teljesíteni. Tatarescu egyes munkatársai előtt felvetette azt a gondolatot, hogy nem-e volna szükség koncentrációs kormányra a felfegyverzés által igényelt heroikus intézkedések alkalmazásában.
 Nem alkalmas az idő új választásokra
 Ebből a pesszimista hangulatból táplálkoztak azok a hírek, amelyek a kormány pozíciójának megengedéséről számoltak be. Sinaiaiba érve azután a helyzet enyhült, Antonescu pénzügyminiszter megegyezett a különösen intranzigens Anghelescu doktorttal és a többi miniszterek is elálltak követeléseiktől. Másrészt a Zorile szerint a Sinaiaiban járt ellenzéki politikusokban az a meggyőződés alakult ki, hogy az uralkodó most alkalmasnak találja az időt a tömegek megmozdításához, amit egy új választás maga után vonna.
 Kettős királyi audienciájáról a miniszterelnök ilyen körülmények között felrészülve utasított el Iasiba, a kormány által összehívott közigazgatási konferenciára. A beszéd, amelyet Tatarescu Iasiban mondott, s amelyeket alább ismertettünk, merőben eltér attól a harcias tónustól, amelyet Tatarescu még alig néhány héttel azelőtt Constantában megütött. A miniszterelnök ezuttal eltekintett minden polemikától, nem osztogatott magaviseleti osztályzatokat az ellenzéki pártoknak, ezzel szemben megleghangu felhívásban kérte őket, hogy az ország súlyos helyzetére való tekintettel szüntessék be minden ellenségkedést. Nem valószínű, hogy ennek a felhívásnak különösebb visszhangja lesz,

Az angol választások

Felesleges hangsúlyozni, hogy a küszöbön álló parlamenti választások kivételes fontossággal bírnak nemcsak az angol belpolitika, hanem a nemzetközi helyzet szempontjából is. Mikor minden kockán forog, midőn olyan problémák várnak megoldásra, amelyekről a háboru vagy béke sorsa függ, döntő sullyal bír az, hogy milyen kormány fog rendelkezni Londonban az angol világbirodalom hatalmas erői fölött. November 14-én tehát a választások napján Anglia felé irányul az egész világ figyelő szeme.
 Három párt vesz részt az angol választási harcban. A leggyengébb közöttük kétségtelen a liberális párt, még pedig a Sir Herbert Samuel vezetése alatt álló történelmi liberális párt. Az utolsó választásokon, amikor a párt élén még Lloyd George állott, ötmillió szavazatot esett a liberálisokra. Lloyd George időközben félreállott. Mőgötte csak egy kis csoport áll, — az úgynevezett „akció-bizottság” — amely a „nemalkalmazkodó” egyházak képviselőiből rekrutálódik így nevezik Angliában a domináns anglikán egyháztól független egyházakat.) Lloyd George követői közé tartozik még néhány kisebb politikai társadalmi szervezet vezetője is. Az „akció-bizottság” programja haladotabb, mint a Herbert Samuel vezetése alatt álló liberális párté, bár ez is eléggé radikális jelszavakkal operál.
 A másik liberális frakció, amelynek élén Sir John Simon volt külügyminiszter áll, többé-kevésbé beolvadt a konzervatív pártba, hogy a választási harc szempontjából nem igen jön számításba. Sir John Simon hívei Baldwin listáin jelöltetik magukat. Amikor tehát a liberális pártól van szó, ezalatt csak a Herbert Samuel vezetése alatt álló párt értendő. Általános vélemény szerint ez a liberális párt nem fog elegendő szavazatot összegyűjteni ahhoz, hogy több mandátum legyen, tehát, hogy politikai sullyal bíró frakciót képezzen a jövő angol parlamentben.
 A második párt, amely az angol választók szavazatait kéri, a Labour Party. Ez a párt kétszer is kormányzott a multban, anélkül, hogy abszolút többsége lett volna a parlamentben. A munkások remélik, hogy ezuttal sikerül meghódítani a többiséget. A labouristák világosan körvonalazott programmal indulnak a választási harcban. Belpolitikai síkban az állam szocialista értelemben való újjáépítését ígérik. Választási felhívásukban a következőket mondják:
 „Merész, de világos tervet terjesztünk az ország elé a bankok, a szállítási vállalatok, a szénipar, a villamos üzemek, a vas-, acél- és gyapotiparnak az állam tulajdonába való átmenetére vonatkozólag. Követeljük továbbá, hogy állami tulajdonba menjen át a mezőgazdasági földtulajdon is. A munkáspárt megbízást kér a választóktól arra, hogy törvényes és alkotmányos uton valósíthassa meg programját. Ecélből meg akarjuk szüntetni a lordok házáét és módosítani az alsóház házszabályait.”
 Külpolitikai vonatkozásban a munkáspárt szemére veti a Baldwin-kormányt, hogy feltűnő passzivitást tanúsított Japánnal szemben, midőn ez három évvel ezelőtt megtámadta Kínát és túl lassan járt el Olaszországgal szemben is az abesszin konfliktus ügyében. A munkáspárt kötelezi magát arra, hogy hatalomra jutása esetén minden erejével támogatni fogja a Népszövetséget és a kollektív békeszerződések rendszerét. Kötelezi magát továbbá arra, hogy fenntartsa azokat a katonai erőket, amelyekre Angliának, mint a Népszövetség tagjának szüksége van. A Népszövetség

Capitol Mozgó
 diadalmas műsora: **A kereszties hadjárat**
 A testvériséget hirdető film:
 Tekintettel arra, hogy e páratlan, kolosszális film záros határideig, csak 7 napig maradhat e városban, szombat és vasárnap délelőtt 11 órakor is vetíti a CAPITOL-mozgó.

INGYEN

utazás Bucurestibe

„CA-BU” kizetel

Kapható: Az „Europa” Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi Vállalat irodájában.

szövetséget és a kollektív békerendszert támogató politika jegyében a Labour Party az összes nemzetek általános és egyidejű lefegyverzéséért kíván dolgozni.

A harmadik és a legnagyobb párt a Baldwin miniszterelnök vezetésével álló konzervatív párt. Baldwinnek a néhány nappal ezelőtt feloszlatott alsóházban nyomasztó többsége volt. A konzervatívok remélik, hogy november 14-én meg fogják tudni tartani pozícióikat. Baldwin október 25-én tartott rádió beszédében kifejtette pártjának programját. Rámutatott, hogy az általa és Macdonald által irányított kormányok kiegyensúlyozták a költségvetést, csökkentették az adókat és bizonyos mértékben mérsékeltek a munkanélküliséget. *A világnak egyetlen országában sem oly kedvező a helyzet, mint Angliában.* Baldwin ezután rámutatott arra, hogy nem annyira a hadifelszerelés fokozását, mint amennyire inkább a brit katonai erők modernizálását követi. Erre már csak azért is szükség van, hogy Anglia eképpen eleget tehesen mindazoknak a kötelezettségeknek, amelyek reá, mint a Népszövetség tagállamára hárulnak.

Figyelemre méltó, hogy az összes, a választásokon résztvevő pártok egyhangúan a Népszövetség aktív és erőteljes támogatását kívánják és hangsúlyozzák, hogy a támadó államokkal szemben kockázatokat is kell vállalni. Ezen a ponton nincs véleményeltérés a liberálisok, munkáspártiak és konzervatívok között. Ez már csak azért is nagyfontosságú, mert azt jelenti, hogy Anglia minden erejét kész felvonultatni a harcok diktatúrák és ezzel párhuzamosan a háborúra bujtató fasizmusok ellen.

Mibe kerül a kelet-afrikai háború?

Egész Olaszország területén megkezdődtek az új ötszázalékos honvédelmi kölcsönök legyűjtése. Szombaton járt le a régi 3 és fél százalékos kölcsön új ötszázalékos kölcsönre való átváltásának határideje.

Az olasz kincstár helyzete szeptember 30-án a következő volt: A rendelkezésre álló tőke 950 millió lira, amiből 772 millió az olasz bank folyószámláján, 178 millió a kincstári és a pénzverdében van. A pénzügyi mérleg a keletafrikai szállítások és kiadások következtében 1616 millió bevételt mutat 1747 millió lira kiadással szemben.

Szeptember hónapban tehát 131 millió hiány mutatkozik, ami az augusztusi 239 millióval együtt negyedévre 424 millió lira hiányt jelent. A múlt évben a hiány negyedévre 547 millió volt.

A keletafrikai vállalkozás kiadásai szeptember hónapra 633 millió lírát tettek ki, az egész negyedévben pedig 1345 millió lírát.

A belső államadósságok összege 107.078 millió a bankjegyforgalom 15.273 millió.

Az olasz bank a legutóbbi tíz napról szóló jelentésében közli, hogy az aranytartalék 200 millió lírával csökkent.

Fehérolaj (vaselinolaj)

fordítottékben alkalmi vészből kifolyólag rendkívül olcsó árban

Ullmann József és Fia

Oradea, Telefon 677.

Az angol gyarmatügyi miniszter hisz a Zsidó Nemzeti Otthon felépülésében

Wauchope palesztinai főkörmányzó: „Ben Gurion híve”. A liverpooli érsek a felekezeti békéről, Weizmann Anglia Palesztina-politikájáról és James de Rothschild a palesztinai kormány kötelességeiről

Az Anglo Palestine Club nagyszabású bankettje Londonban

London, október 31. Október 21-én nagyszabású bankettet rendezett az Anglo Palestine Club az angol parlament Palesztina-barátainak testülete Malcolm Macdonald angol gyarmatügyi miniszter tiszteletére. A Mayfair-szállóban megtartott bankett kiemelkedő eseménye volt London társadalmi és politikai életének. A bankettet James de Rothschild, az angol alsó ház tagja (báró Rothschild Ödön fia) nyitotta meg. Üdvözölte a gyarmatügyi minisztert és a megjelenő személyiségeket, majd rámutatott arra, hogy az európai helyzet olybá alakult, hogy a Jewish Agency hívására ait emberek özönlik el, akik Palesztinába való beengedésüket követelik. Ezeknek az embereknek a sorsa nagymértékben Macdonald miniszter és Wauchope főkörmányzó kezében van letéve. Hangsúlyozza, hogy Palesztina befogadóképessége egyre nő és elérkezett az ideje annak is, hogy a palesztinai kormány felhalmozott költségvetési feleslegét konstruktív célokra adják ki. Azok a viharos idők, amelyekre ezeket a pénzeket tartogatják, közöttük vannak már. Vihar idejék éljük. A kormányoknak elsősorban arra a nyomorra kell gondolnia, amelyben a világ zsidósága él.

Az első pohárköszöntőt Macdonald gyarmatügyi miniszterrel dr. Weizmann Chaim mondta. Emlékeztet a Fehér könyvvel kapcsolatos tárgyalásokra, amikor egyesek azt mondták, hogy egy mesekának sinas már hely Palesztinában. Malcolm Macdonald több megértséssel támasztotta. Nekik volt köszönhető, hogy a tárgyalások harmónikus utra terelődtek és Sir Arthur Wauchope főkörmányzóvá való ki nevezéséhez vezettek. Ezzel a ki nevezéssel vette kezdetét a mai fejlődés korszaka Palesztinában. Azóta, hogy a szakértők kijelentették, hogy nincs több hely Palesztinában, 150 ezer ember vándorolt az országba. És minél több jött, annál több hely volt. A zsidók ezrei és tízezrei színlódnak a legrettegesebb nyomorban. A palesztinai kormánynak nagy elégtételül szolgálhat, hogy menedéket nyújthatott az üldözöttek egy részének. Nagy morális győzelme ez a mi korunknak és örök időkre egybefonódott ez a teljesítmény Macdonald és Wauchope nevével.

Weizmann Chaim dícsérete

Ezután Malcolm Macdonald emelkedett szószárra.

Dr. Weizmann kiváló tulajdonságaihoz tartozik az udvariasság, szívéllyesség és nagyvonalúság. Ezek a tulajdonságok mai beszédében is kifejezésre jutottak. Öröm számomra, hogy dr. Weizmann a Cionista Szervezet elnöki székében üdvözölhetem. Talán Weizmann az egyetlen a jelenévők között, aki megválasztásá, vegyes érzelmekkel fogadta. Kétségtelen, hogy inkább hagyta volna magát valamely laboratóriumban darabokra tépni, a jelenlévők azonban távol szeretnék őt tartani az ilyen veszedelmes munkától és megőrizni őt a reá váró nagy feladatok számára. Weizmannra rendkívüli feladatok várnak. Mondhatni, egyetlen népnek sem volt valaha bölcsebb és érdemesebb vezére, mint amilyen Weizmann. Prófétaí vizió van benne. Jellemző, ha valaki már tizennégy éves korában arról ír, hogy az angol nép vezesse vissza a zsidókat Palesztinába.

Amikor Shmarja Lewi megírta „Gyermekek a számláiban” és „Felkelő ifjúság” című könyveit, sokaknak életét írta meg, akik ma Palesztinában élnek. Akkor azonban a Palesztinába való visszatérés még álomnak tűnt, Palesztina ma épül. Minél nagyobb a zsidó nemzeti otthon, annál több munkás megy oda, hogy közreműködjen a nagy feladat kiteljesítésében. 1932-ben 10.000, 1934-ben 42.000, 1935 szeptemberéig 44.000 zsidó vándorolt Palesztinába. Mégis tudom, hogy sok zsidó kritizálja a mandatárius hatalmat és legelősebben engem, a gyarmatügyi minisztert. Sir Arthur Wauchope főkörmányzó ellen eddig még senkiől sem hallottam a leghalkabb kritika szavát sem. Ti fiatal emberek a ti gyors gondolataitokban ezt hiszitek, hogy mi, öregek, lassúak vagyunk; türelmesen elővigyázatosak vagyunk a bevándorlási politikában. Nos, ha vannak viták és nézeteltérések, úgy ez nem azért van, mintha Anglia figyelmen kívül hagyná a Balfour-deklarációban adott ígéretét és vagy mintha egyedül néznék azokat a velőben súlyos szenvedéseket, amelyek a zsidó közösségnek Európa bizonyos részeiben kell elszennvednie.

Az angolok Palesztina-politikájá

— A mi politikánk Palesztinában két szempontból indul ki. Az első a felelősség Palesztina

összletkosságával szemben. A másik a zsidó nemzeti otthon felépítése. Örvendünk, hogy összenőtünk ezzel a művel. Mi azt akarjuk, hogy a munka jól haladjon. Nem akarunk egy gyenge alapokon épülő zsidó nemzeti otthont. Biztosak akarunk lenni afelől, hogy szilárd alapokon áll. És ha az építész nő, érezni akarjuk, hogy biztonsága ily erős, hogy ellentáll minden esetleges lökésnek, míg egy napon kiteljesülve fog állni szemünk előtt. És jó, hogy zsidók dolgoznak az építésen. Nem csoda az, ami Palesztinában történt, mert ezekben a teljesítményekben a zsidó géniusz nyugszik. A zsidó géniusz az emberek morális jólétéért való tetteiben ép oly nagy neve van, mint az angol géniusz az emberek anyagi jólétéért való tetteiben. Az az impulzus, mely a zsidó nemzeti otthon mögött áll, nagy szellemi erő. Gondoskodjao króla, hogy tovább tartson.

A zsidó államférfi művészet Palesztinában szerintem nemcsak annak képessége, hogy ott egy zsidó közösség épüljön ki, hanem annak képessége is hogy az ott élő többi emberekkel is együtt működjék. Nekem együtt kell működnie az arabokkal. Nektek olyan feltételeket kell teremteni, melyek lehetővé teszik hogy az arabok is veletek dolgozhassanak. Ti elismeritek az arabok történelmi kapcsolatát Palesztinával. Ez az ő hazájuk és érdekeik vannak ott. Nem zsidó állam létesítéséről, hanem egy zsidó nemzeti otthon felépítéséről van szó. Palesztinában hely van mindkét nép számára és éljenek egymás mellett. Meggyőződésem szerint a Zsidó Nemzeti Otthon létesítése csak javára szolgál az araboknak, akiknek életnívóját is emeli a zsidó munka.

— Kritikus idöket élünk és sokan idegesek

a palesztinai helyzet miatt a nemzetközi események kapcsán. Van-e alapja valamelyes nyugtalanságnak is, amikor a főkörmányzó itt ül közöttünk? Ha veszély volna Palesztinában, a főkörmányzó ott volna.

Ebben a nyugodt emberben mindannyian bizhatunk. Az arabok ése a zsidók bizalommal és szeretettel tekintenek fel rá. Ugyanezt teszi a gyarmatügyi hivatal is.

Nó a türelem fája

A következő szónok Sir Arthur Wauchope palesztinai főkörmányzó volt. Elismerőleg nyilatkozott Weizmann kiváló egyéniségéről, majd kijelenti, hogy Ben Gurion jelszavának a híve: „Földet és vizet!” Ennek bizonyítéka a Hule-terv gondos kezelése. Nagy jelentőséggel bír az erdősítés az országban, a legfontosabb azonban, hogy nő a megértés és megegyezés fája. Ez a fá nehezen és lassan nő az egész világon, Palesztinában, előrelátás-erős gyökerei vannak. Türelemre, előrelátásra és bizalomra van szükség.

A liverpooli érsek a vallási türelmességre mondott pohárköszöntőt. Emlékeztetett arra, hogy 1233-ban a pápa a franciák azon kérdésére, hogyan kezeljék a zsidókat, eképválaszolt: Ugy kezeljétek őket, ahogy a keresztények kezelendők, ha pogányok alatt élnek.

Dr. J. H. Hertz beszédében a zsidóság ellen emelt vádakát utastotta vissza. Sir Robert Cohen az arab-zsidó együttműködés szükségességét hangsúlyozta, James Macdonald, menekültügyi főbiztos arra mutatott rá, hogy zsidó nemzeti otthon nélkül egészen reménytelen volna a menekültek helyzete, Simon Marks, Lady Erleigh, P. Horovitz és Barnett Janner képviselő az országépítés fokozása mellett tett hitet.

1934—35-ben mindössze 12 zsidó diák volt a német egyetemeken

A Völkischer Beobachter statisztikája a főiskolákról

Berlin, október 31. A „Völkischer Beobachter”-ben dr. Karl Keller cikkét közli a közoktatási reformról a statisztikai adatok tükrében. A cikkből kitűnik, hogy 1932—33 tanévben a német főiskolákon a német állampolgárságu diákok közül 3,08% volt zsidó felekezeti. 1933—34-ben már csak 0,6%, szám szerint 89 volt zsidó. 1934—35 első szemeszterében számszerint 12, százalékosan: 0,16 volt a zsidó diákok számaránya a főiskolákon. A külföldi illetőségű diákoknál, mely ka-

tegoriának egy negyedét alkották ezelőtt a zsidók, 7,23%-ra csökkent a számarányuk.

A nem tiszta árják száma nagyobb. 1933-ban a poroszországi főiskolákon 1635 nem tiszta árja diák volt, ebből csaknem háromnegyed rész (188) tiszta zsidó és több mint egy negyedrész (447) vegyesházasságból származott diák, akik kivétel nélkül keresztény felekezettiek. Ma a nem tiszta árják a német illetőségű diákok 1,34%-át képezik.

Összesen harmincegy és félmillió lej sikkasztott a bucuresti tőzsdeágens

23 millió lej értékű részvény és értékpapír tűnt el Badarau kezén

Bucuresti, október 31. A bucuresti tőzsdebizottság tegnap délután foglalkozott Badarau ágens ügyével, aki ismeretesen csődbement, sokmillió lejjel károsítva meg ügyfeleit. A tőzsdebizottság három ágens bizott meg a Badarau ellen eddig beadott feljelentések kivizsgálásával. A három ágens tegnap betérjesztett jelentése szerint Badarau likvidálatlan ügyleteinek összege 31 millió 600 ezer lej tesz ki. Ez a következőképpen oszlik meg:

Egymillió lejes hiány a szorosabb érte-

lemben vett tőzsdei ügyleteknél.

Hétmillió 600 ezer lej készpénzhiány a részvényvásárlás, vagy tőzsdei spekuláció céljára letétbe helyezett összegeknél.

Huszonhárom millió lej értékű részvény és értékpapír hiánya.

A három ágens bejelentette, hogy jelentésüket a kapott feljelentések alapján készítették el és Badarau könyveit még nem vizsgálhatták át, miután ezek az ügyesség birtokában vannak.

Strada Vail 7. Munkás-Mozgó Telefon: 171.

pénteken, szombaton 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

A legnagyobb film!

A legjobb dzsungeldráma!

TARZAN II.

Főszereplők: JONNY WEISSMÜLLER és MAURIEN O'SULIVAN. Műsor előtt a legújabb híradó és Micky Mauss. Helyárak: 10 és 12 lej.

Göbbels dr. megcsufolja a zsidó hősi halottak emlékezetét

Berlin, október 31. A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint Göbbels dr. propaganda miniszter a következő körrendeletet adta ki:

„A minisztérium összes alárendelt hivatalaival közlöm, hogy tilos az elesett zsidók nevét a világháború áldozatainak emléktábláira és emlékműveire rávezetni. Ügyeljenek arra, hogy ezt a tilalmat mindenütt tiszteletben tartsák.“

A világháború után az összes németországi városokban és nagyobb üzemekben emléktáblákat állítottak fel a városokhoz, vagy üzemekhez tartozó elesettek tiszteletére. Az elesettek neveit abc sorrendben vezették rá a táblákra. A müncheni törvény kihirdetése után többször előfordult, hogy emléktáblák előtt német munkások és alkalmazottak felháborodásukat adták kifejezésre afelől, hogy zsidó hősi halottak gyermekeit és hozzátartozóit dífalmálja. A nemzeti szocialista üzemi sejtek értesítették erről a propaganda minisztériumot, amire Göbbels dr. a fenti rendelet kibocsátásával válaszolt. A körrendeletnek megfelelően a nemzeti szocialista üzemi sejtek több vállalat vezetősége elé azt a követelést terjesztették, hogy a zsidó elesettek neveit távolítsák el az emléktáblákról.

London, október 31. A Times mai számában Lord Cecil foglalkozik Göbbels körrendeletével és a következőket írja:

„Ez a körrendelet állítólag nem jelenti azt, hogy a már meglévő emléktáblákról lekaparják a zsidó neveket, bár e megkülönböztetés értelmét vajmi nehéz belátni. Amíg a német kormány ilyen dolgokra vetemedik, Németországra számára nem lesz lehető az, hogy az angol nép túnyomó többségének szimpátiáját, vagy akár tiszteletét visszaszerezze.“

„Undorral fordulok el...“

Bécs, október 31. Az osztrák-magyar hadsereg 47. gyalogos hadosztályának egykori parancsnoka: Lovag Franz Weihs-Tihanyi von Meinprog, a Neues Wiener Tagblatt első oldalán a következőket írja:

„Be kell vallanom, hogy katonaszívemet már régen nem kavarta fel oly mélyen valami, mint a hír, hogy német katonák nevét, akik hazájukért hősi halált haltak, törlik az emléktáblákról, mert zsidó vallásuk voltak. Mint igazi katolikus, távol áll tőlem minden türelmetenség és mint egy régi osztrák katolikus katonacsallád sarja felháborodottan állok ezzel a megfoghatatlan erkölcsi kisiklással szemben. Hogy tévelyedhetnek el ennyire emberek, hogy meggyalázzák a kegyeletet olyan katonákkal szemben, akik életüket áldozták a hazáért. Nem tudom elhinni, hogy e szégyen teljes gondolat szerzője e kitaszított bajtársak oldalán harcolt és átélte volna mindazt, amit ezek a halott hősök szenvedtek és teljesítettek. Hazájukhoz való odaadásukban hősi halált haltak ezek a katonák. Mindent feláldoztak, amit az ember csak adhat. Megfogadhatatlan, hogy ilyen martirok emlékezetét egész egyszerűen törölni akarják.“

Es így én, mint osztrák tiszt, szolidáris együttérzésben mindazon katonákkal, akik kötelességüket egészen a halálig teljesítették, mélyes undorral fordulok el ilyen intézkedéstől, amely a halottakat még egyszer meggyilkolja, a hátramaradtaktól pedig elveszi az utolsó vigaszt és kegyetlenül új fájdalmakat kavarr fel lelkükben. A mi régi osztrák katonaszellemünk kérdezi: hol van itt a morál, az igazságosság, a hála, a hűség, a bajtársi szellem? A német Reichswehr a régi lovagias német hadsereg utódja, nyilatkozzék!“

Közelép a hadügyminisztérium?

Prága, október 31. Berli jelentés szerint a német hadügyminisztérium állítólag tiltakozását jelentette be Göbbelsnek a zsidó katonák nevének törölésével kapcsolatos rendelet ellen, amelyet a hadügyminisztérium intervenciója következtében állítólag hatálytalanítani fognak. Ennek megfelelően a meglévő emléktáblákról valószínűleg nem fognak lekerülni a zsidó katonák nevei. A gyakorlatban azonban Göbbels körrendelete mindenesetre oda fog hatni, hogy újonnan felállítandó táblákra nem vezeték rá a zsidó katonák neveit.

ELŐKELŐ
születésénél, társadalmi állásánál és gazdagságánál fogva.
Ő és a hozzá hasonló hölgyek a

Jockey Club

KÖLNIVIZET, a Lady parfümgyár híres készítményét, részesítik előnyben.

Rendzavarás nélkül zajlott le az arabok sztrájkja Palesztinában

Nem tartanak már háboru veszélyétől Palesztinában. Fegyvereket találtak araboknál

Jeruzsálem, október 31. Mint jelentettük, október 26-án zajlott le a palesztinai arab pártok által elrendelt általános sztrájk, amely tiltakozás kívánt lenni az állítólagos zsidó fegyvercsempészes és annak a kormány részéről való megtűrése ellen.

A sztrájk nem volt teljes, illetőleg az arab lakosság nem hajtotta azt végre teljes mértékben. Számos arab üzlet és vendéglő nyitva tartott a sztrájk napján és arab autóbuszok is közlekedtek. Általában nyugodt atmoszférában zajlott le a sztrájk és csak Jaffában és Nabluszban került sor kisebb rendzavarásokra. Nabluszban, mely tiszta arab város, 400 főnyi arab ifjúsági tömeg tüntetett és a szamaritanusok telepén, mely a Gerizim hegy tövében van, néhány ablakot vertek be. Sebesülés azonban nem történt.

A palesztinai rendőrség már pénteken meg erősített szolgálatot teljesített az egész országban.

Jeruzsálem, október 31. A palesztinai arab ifjúsági szövetség november 2-ra, a Balfour-deklaráció évfordulójára konferenciát hívott egybe Nabluszba, a következő napirenddel:

1. A zsidó fegyvercsempészes veszedelme.
2. Távirat a főkormányzónak és az arabok válasza.
3. A bevándorlás és földvásárlás kérdése.
4. Palesztina és az abesszin háború.

Jeruzsálem, október 31. Tulkeremben tartott házkutatás során a rendőrség 15 fegyvert talált, amelyet a rendőrségre vittek, de onnan titokzatos módon újra eltűnt. Harminc rabot letartóztattak, akik közül 13-at kisebb büntetéssel sújtottak, hetet pedig átadtak a hadbíróságnak.

Jeruzsálem, október 31. A Palesztin című lap éles támadást intéz a főmufi ellen, akit azal vádol, hogy ő támogatja az olasz propagandát a Közelkeleten.

Jeruzsálem, október 31. Néhány héttel ezelőtt katonai hatóságok utasításra katonai barakok kőpi és écséhez láttak hozzá Akko közelében és nagy apparátussal folytak az építkezések. A napokban parancsot adtak a munka beszüntetésére. Haifában és Akkóban azzal magyarázzák ezt, hogy már nem tartják szükségesnek a rendkívüli katonai biztonsági intézkedéseket és Palesztinát nem fenyeget többé háborus veszély.

Kétezer halottja van a lanciai muni-
cióráktár robbanásának. Shanghaiból jelentik: A lanciai munióráktár robbanása na gyobb károkat okozott, mint eleinte hitték. A halottak száma meghaladja a két ezret. Több száz hulla fekszik a házak romjai alatt. A város teljesen elpusztult. A robbanás helyétől 300 méternyire egy német misszió iskolája feküdt, amely teljesen tönkrement. A misszió kórházának betegeire ráomlott a tetőzet. A kormányzó utasítására a templomokban rendeznek be menedékhelyet a több ezer hajléktalan számára.

SPORT

Bizonytalan a vasárnapi cluji program

A Haggibbor első csapata a Napocával, az ifjúsági a CFR-rel játszik

Cluj, október 31. (Az Új Kelet tud.) Az előre megállapított program szerint vasárnap az AMTE-Romania nemzetibajnoki mérkőzés került volna a döntésre. Mivel azonban vasárnap Románia válogatottja Lengyelországgal játszik és tekintettel arra, hogy Szaniszló, az AMTE fedezetjátékosa benne van a válogatott keretben, sőt több mint valószínű, hogy játszik is, a vasárnapra kitűzött AMTE-Romania mérkőzést a Nemzeti Bajnokság bizottsága tegnapi ülésén december 1-re halasztotta.

Az elmaradt nemzetibajnoki mérkőzés helyére a Romania, valamint az U vezetősege egyezkednek megfelelő programról gondoskodni. Először arról volt szó, hogy a Romania és Universitatea barátságos mérkőzést játszanak és hogy a mérkőzés érdekesebb legyen, a játék egy alkalmi kupáért menne és a mérkőzés nyertese a kupán kívül nyerné a „legjobb cluji együttes” címet is. Ez a terv azonban közbejött akadályok miatt nem sok sikerrel bíztak.

Közben a Romania tárgyalásokat kezdett a baia marei Phoenix együttesével barátságos mérkőzés megtartása érdekében, amely természetesen Clujban lenne. Ez a terv sem végleges, bár a Phoenixnek hivatalos mérkőzése vasárnap nincs.

KAC—CFR derbi

A vasárnapi cluji programnak azonban már van egy kiemelkedő pontja: A B) úgá küzdelem során a két cluji csapat: KAC és CFR mérkőz össze erejük. A mérkőzés érdekességét a helyi rivalitáson kívül az adja meg, hogy a győztesnek alkalm van a veszélyes kiesési zónából ekerülni. A mérkőzés eredetileg délelőtti 11 órára volt kiűzve, felmerült azonban az a gondolat, hogy azt játsszák a délutáni Phoenix—Romania mérkőzés előtt. Döntés még nincs.

Haggibbor—Napoca

A vasárnapi programon egyébként ismét szóhoz jut a Haggibbor első csapata: az alkerületi bajnokságban a Napoca együttesével mér össze erejét. Tekintettel a Haggibbor első mérkőzésén mutatott formájára, valamint arra, hogy a vasárnapi találkozóra a csapat pihenten, frissen áll ki, valószínű, hogy a Haggibbor vasárnap újabb két bajnoki ponttal lesz gazdagabb. Az első csapaton kívül bajnoki játszik az ifjúsági csapat is, amely a múlt hétről elmaradt mérkőzését vivja meg a CFR ifjúságival.

A Nemzeti Bajnokságban

ilyenformán előreláthatólag egy mérkőzés: a Kinizsi—Gloria kerüli Timisoaran eldöntése. Amennyiben azonban sem a CFR, sem a NAC a válogatottba nem adnak játékost, Oradean CFR—NAC mérkőzés lesz.

A B) Ligában a cluji KAC—CFR mérkőzésen kívül a következő mérkőzéseket játszzák: Sportul Studentesc—Victoria Bucurestiben, TAC—UDR Timisoaran.

A Nemzeti Bajnokság csoportjainak vasárnapi szünetje miatt néhány Román Kupa mérkőzés is a programon szerepel. Az erdélyi vonatkozású mérkőzések: Olimpia Saturnare—Tricolor Baia Mare, IAR—Sparta Mediason, ACFR—Sticla Dicioban, SG Sighisoara—Brasovia, Jiul—Vulturii, Minerul Lupeni—Ariesul Turda Lupeniben, Soinii—HTV Sibiu-ba, ILSA—RMTE Timisoaran.

A fenti mérkőzésekre már a bírók is kikiűlték. A cluji KAC—CFR mérkőzés: közös bejegyzéssel dr Rusu Gabriel vezeti.

Keleti turára megy a TAC. Tudósítónk jelenli: A Timisoarai AC, mint minden évben, ezidén is keleti turára megy. A vezetőség a részletes programot már összeállította és azt beterveztette a Nemzeti Bajnokság bizottsága elé, melytől az engedélyt kell megkapja. A tura során a TAC Palesztinában is fog játszani.

Box és birkózás a Haggibborban. A Haggibbor tornaszakosztálya mellett megkezdte működését a box- és birkózószakosztály. Beiratkozni a tornaórák alatt csütörtökön és szombaton este a református gimnázium toratermében 6—10 óra között lehet.

Amerika és a berlini olimpiász. Berlinből jelentik: A hivatalos német távirati iroda néhány nappal ezelőtt azt a hírt közölte, hogy az amerikai olimpiai bizottság „egyhangulag és véglegesen” a berlini olimpiászban való részvétel mellett döntött. A német távirati iroda most felkérte a német lapokat, hogy ne közölje többé ezt a hírt, miután az nem felel meg a valóságoknak.

KÖZGAZDASÁG

A kormány megszünteti a külföldi devizák háromféle árfolyamait

A készülöben lévő új devizarendszerrel kapcsolatban a kereskedelmi minisztérium részéről a következő nyilatkozatot kapta a sajtó:

Tény, hogy a kormány által tervezett új devizarendszer a devizamozgólum kezelését kivonja a Banca Nationala hatásköréből. A kereskedelmi minisztérium külkereskedelmi politikája az eddiginél liberálisabb megoldást követel a devizakereskedeleme terén.

Az a törekvésünk, hogy az összes autorizált pénzügyintézeteket egy oly közös szervezetbe tömörítsük, mely szervezetnek a feladatát fogja képezni az ország devizakereskedelmének központosítása és irányítása.

Nem mellékes és nem mindegy, hogy ez a szervezet egy devizabank lesz-e, melyben az összes autorizált pénzügyintézet részt vesznek, vagy pedig csak egy adminisztratív hatáskörrel felruházott intézményt állítanak majd fel, amely az autorizált bankok segítségével a devizakereskedeleme ellenőrzését fogja végezni. Mindenesetre csak az autorizált bankok bevonásával lehet a devizakereskedeleme normalizálódását elérni és megszüntetni azt a mai anomáliát, hogy a külföldi devizáknak három különböző árfolyamuk van (hivatalos árfolyam, a felárral megterhelt és végül a zug-árfolyamok).

Szombat, vasárnap a ROYAL-mozgóban:

A VASGYÁROS

Ohnet György közismert regénye után. Az előadások vasárnap már délelőtti 11 órakor kezdődnek.

Palesztina kikötőinek forgalma négyszeresen meghaladja Romániáét

A palesztinai tengeri forgalom hatalmas fellendülésére jellemző a Románia tengeri kikötőinek forgalmával való összehasonlítás. Eszerint az elmúlt évben a romániai dunai kikötőkben 423 hajó kötött ki összesen 1,015,000 tonnatartalommal. Ezzel szemben az elmúlt évben a haifai és jaffai kikötőkben 1684 hajó kötött ki, összesen 4,265,000 tonnatartalommal.

Jellemző Palesztina külkereskedelmi forgalmára az a kimutatás is, amely azt tünteti fel, hogy az egyes államok hány hajója és milyen sullyal kötött ki a palesztinai kikötőkben: első Olaszország 365 hajóval 1,288,000 tonnatartalommal, második Anglia 391 hajóval 818,581 tonnatartalommal, harmadik Franciaország 138 hajóval 786 ezer tonnatartalommal, negyedik Görögország 157 hajóval 228 ezer tonna sullyal, ötödik Németország 135 hajóval 212 ezer tonnatartalommal Romániából 70 hajó kötött ki a palesztinai tengerparton 133 ezer tonnatartalommal.

Újabb behozatali engedélyek

Legutóbbi jelentésünk óta a következő jelentősebb behozatali engedélyeket apróbtálták:

Pamutbehozatalra engedélyt kaptak: Atlanta, Timisoara 135,000 lej értékben; Ady harisnyagyár 71,400 lej értékben; Munk és Schönberger 1,285,000 lej értékben; Transylvania, Timisoara 110,000 lej értékben; A. Schein, Bucuresti 1,335,000 lej értékben; D. Stephen, Bucuresti 1,762,000 lej értékben; D. Stephen, Cluj 378,000 lej értékben; Vartpáronian, Bucuresti 600,000 lej értékben; Tesaturá, Jasi 1,200,000 lej értékben; E. Rosenfeld, Tg.-Mures, 1,800,000 lej értékben; Gavana, Bucuresti 1,592,500 lej értékben; Hammer & Ney 348,000 lej értékben; Soc. Rom. pt. Industria de Bumbac 1,200,000 lej értékben; Eselnița 245,000 lej értékben; Hammer & Ney 400,000 lej értékben; Atlanta, Timisoara 400,000 lej értékben; B. Fahrer, Buc. 540,000 lej értékben; Texta, Timisoara 120,000 lej értékben; Leopold Iscovitz 1,169,250 lej értékben; La Radu, Bucuresti 400,000 lej értékben; Texo, Bucuresti 450,000 lej értékben; La Radu, Buc. 1,800,000 lej értékben; „Buwag”, Bucuresti 1,750,000 lej értékben; Mar Diechler, Cernăuți 325,000 lej értékben; Izvoareanu, Băcău 730,000 lej értékben; Pascu Goldstein 350,000 lej értékben; Industria din Banat 956,000 lej értékben.

Gyapjufonalak behozatalára engedélyt kaptak: Ind. Lánei, Bucuresti 1,011,000 lej értékben; Kerber & Co. 346,000 lej értékben; Irinaco, Cernăuți 789,000 lej értékben; Gromen & Herbert, Sibiu 1,896,000 lej értékben; Izvoareanu, Băcău 535,000 lej értékben; Azuga 917,600 lej értékben; Textrom, Cernăuți 326 ezer lej értékben; Scherg, Brasov 8,000,000 lej értékben; Buhusi, Bucuresti 7,200,000 lej értékben; Sfinx, Bucuresti 786,000 lej értékben; Ind. Lánei, Bucuresti 5,000,000 lej értékben; P. Negreanu, Bucuresti 550,000 lej értékben; Kalapgyár, Timisoara 175,000 lej értékben; Vasile Crucean, Medias 9,300,000 lej értékben; Kalapgyár, Timisoara 833,000 lej értékben; Tes. Reunite, Bucuresti 875,000 lej értékben; Astra, Bucuresti 880,000 lej értékben; Isvoareanu, Băcău 5,880,000 lej értékben; Industria Lánei, Bucuresti 1,214,000 lej értékben; Korber & Co., Periam 420,000 lej értékben.

Karres bőrgyár, Medias 319,000 lej értékben nyers bőr behozatalára kapott engedélyt; CFR szenet importál Németországból 13 millió lej értékben; Tungsram villanygépeket importál Magyarországról 4,600,000 lej értékben; Drogheria Standard, Bucuresti vegyszereket Németországból 1,400,000 lej értékben; Esta-Sun vegyianyagokat 170,000 lej értékben; Agfa-Foto, vegyszereket Németországból 306,000 lej összegben; Casa Grafica festékeket 162,000 lej értékben; Buhusi textilipar gépeket importál Németországból 420 ezer lej értékben; Malaxa-üzemek szintén gépeket hoznak be Németországból 4,600,000 lej értékben; Electro-Technica, Bucuresti, engedélyt kapott gépek Németországból való behozatalára 2,150,000 lej értékben; Industria Ferului, Bucuresti, nyersöntvény importál Németországból 1,875,000 lej értékben; Sodronyipar, Cluj engedélyt kapott 7,900,000 kgr. nyersöntvény Németországból való behozatalára 26,800,000 lej értékben; Bumbacaria Românească gépeket importálhat Svájcól 680,000 lej értékben.

Olaszországra szóló importengedélyeket kaptak déligyümölcs és fűszer behozatalára a következő cégek: Hönigsberg, Timisoara 200,000 lej értékben; „Riso” Timis 400,000 lej értékben; Cornel Pillis Saturnare 2,300,000 lej értékben; Lichtmann László, Oradea 300,000 lej értékben; I. Spitzer, Saturnare 300,000 lej értékben; Hönigsberg, Arad 240,000 lej értékben; Stelian Petrescu Bucuresti 1,750,000 lej értékben; Reprerentanța Comerciala, Bucuresti 600,000 lej értékben; I. Dénes, Oradea 1,400,000 lej értékben; Czitter Lajos, Oradea 6,000,000 lej értékben; Sculia, Oradea 1 millió 600 ezer lej értékben; Arka, Bucuresti 840,000 lej értékben; Hönigsberg, Oradea 1,475,000 lej értékben.

N. Malaxa, Bucuresti további 4,258,000 lej értékű gépek Németországból való behozatalára kapott engedélyt; Tungsram újabb engedélyt kapott 2,113,000 lej értékű izzólámpa Magyarországról való behozatalára; Andrényi Károly 730,000 lej értékű vasáru Magyarországból.

Kompenzációs importra kaptak engedélyt: Areka 1,471,000 lej értékben; Reprerentanța Comerciala 190,000 lej értékben; Porzsol r. t. Cluj 79,000 lej értékben.

Orvosi hír. Dr Móricz Jenő, tüdőspecialista, a Cosmuța szanatórium orvosa rendelését Str. Saguna 20. alatt november 1-én megkezdi. Rendel 3—5-ig.

Földregés volt Olaszországban. Rómából jelentik: Cassino és környékén erős földrengéseket észleltek. A lakosság körében hatalmas pánik tört ki. Áldozatok nincsenek. Több épület beomlott.

Keresztes háboru...

Gondolatok egy monstre-film bemutatója alkalmából

I. Richard, az oroszszívi, aki a harmadik keresztes hadjáratot vezette, érdekes és emlékeztető alakja az angol zsidók történetének is. Amikor a westminsteri apátság templomában megkoronázták, a londoni zsidók követése is dus ajándékokkal akart eléje járulni. A papok és nemesek azonban tiltakoztak az ellen, hogy zsidók megjelenésének enné az aktusnál. Az volt a XII. században a babona Angliában, hogy varázslók vannak közöttük, éppugy, mint a nők között. Emiatt angol asszonyok se jöhettek a templomba. Ezt az ürügyet a zsidóknál eladósodott nemesek a legravaszabb módon kihasználák.

A visszautasított londoni és yorki küldöttség visszament a zsidó községhez, ahol elzáratták az ajándékokat. Két-három tagja a küldöttségnek azonban kíváncsiságból visszament a koronázó templom elé és be akart odajárni. Az örök azonnal visszautasították őket. A nemesek elhíresztelték a templom előtt álló tömeg között, hogy a király utasítására kergették ki a zsidókat a templomból. A túlfutott harcias hangulaban elhitték azt is nekik, hogy a király szabad prédát enged a zsidó vagyont. A tömeg, köztük sok keresztes harcos, megröghanta a zsidók házaát és ilt és fosztogatót. A király csak a koronázási ebéd alkalmával értesült az eseményekről. Azonnal utasította katonáit, hogy állítsák helyre a rendet és fogják a bűnösöket. Ezek közül azonban már csak kettőt-hármat tultak kézrekeríteni, a többi megszökött.

Richard Jeruzsálemből való visszatérében Németországban Leopold elfogatta és csak nagy váltásádjij ellenében juthatott szabadlábra. Jellemző az akkori angol zsidókra, hogy ők egymaguk háromszor annyival járultak hozzá a váltásádjijhoz, mint London összes lakói.

Egy találmásra kiragodo eset, amiről a történelem e zajos idejéből ránk maradt. Reageg zsidó téma adódnék szerzők számára, akik a történelmi szeretik kielégíteni napjaink romantikára hajló publikumát. A gigantikus Paramount-film, amelyet a tehetséges Cecil B. de Mille olyan mesteri kézzel, korhűséggel és plaszticitással hozott ki „Keresztes háboru” címen, Oroszlászívi Richardnak nagy szerelmét veti élénk.

A király gyermekkorá óta jegyben járt Alice hercegnővel, Fülöp francia király húgával, Richard azonban már kamazskorában nem egyszer jelentette ki, hogy ezt az eljegyzést semmisnek tekinti, mert apjának ebben nem lehet akarata. Fülöp, hugának unszolására, elmegy Londonba, hogy kiereszolja a házasságot. Richard azonban, aki szabadságot nem akarja feládozni, esküt tesz, hogy csak lakozik a keresztes hadjárathoz.

A keresztes háboru résztvevői tudvaleg minden ígérlet, fogadalom és eskü alól fel voltak mentve. Kivéve az olyan fogadalom alól, amely a Szentföld felszabadítására vonatkozott.

Akko előtt a muzulmán és keresztes hadak összecsapnak. Itt emelkedik tragikus magasságra a két ember szerelme. Szadinnak Jeruzsálemben való találkozása Berengáriával, Richard élete kockán forog és hogy megmentse, Berengária megígéri, hogy felesége lesz a szultánnak csak engedje szabadon sz angolok királyát. A nagy találkozás a szulán előtt páratlanul hatalmas jelenet a filmnek. Kimagasló értéke főleg a műnek, hogy az érdekesítő eseményt gondolatok fűik és szinezik, nem szíjnétekek és közhelyek. Az emberi haladást szolgáló gondolatok mint szikrázó fáklyák világitanak bele a középkori környezet sötétjébe.

Cecil B. de Millenek hatalmas sikere volt a Ceopátrával, bár e film körül a fészereplők megválasztása miatt éles támadások érték őt a kritika részéről. A „Keresztes hadjárat” azonban az az alkotás, amely „mindenki maga legalkalmasabb helyét” tölti be. A nyolc-tíz főbb alakító között Loretta Young és Katherine de Mille, játszzák a nagy nő szerepeket. Annyi méltósággal és természetességgel, hogy mintha nem is filmen játszzának.

Nagy nyeresége a „Keresztes hadjárat” nemcsak a filmnek, hanem — amiért külön hálások lehetünk a Paramountnak — az emberi haladásnak is. A filmet a Capitolban vetítik. Meg kell feltétlenül nézni. (sz.)

Orvosok, mérnökök, gyárak!

Minden magyar, német, (25% redukción) román, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepageánál, Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepageától, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

Ké

Cluj, október 31. Sulyos történet dónál. T. féktérés széli árokkocsi alá. A teherdult el. Béla sofőr Horovitz csiban el. Béla term. Pocsán J. rodójánál. árulva me. Horovitz

Ma

a

M

Prága,

gi elnök minisztere átszerveztük már, mara elnöza Milan érában a volt és az szerepet politikai. A korn Hodzsa Masaryk. Az elnök koalícióba töit is me

Reyniszvalc

Bucures

tud.) Paul miniszter val sok szmeretes, F. rízálásána, kérésére, lene, kijel. miután a ve. Csakhe bésznek ke. kete tözso. hető és ig. uton, ame. hogy mi v. teendő, Pa. laszolta:

— Tör. lenlegi he. egy bizony. a pontot e. zálódik. M. viza-keresi. tartozások ni, ugy is. leges hely. tetni a le. janak ki. tozások re. z a lej sz. történi. k. hozzáértő. az önök v. alapos pro

Féktörés következtében árokba fordult a feleaci országuton egy teherautó

Két utasa kiugrott a robogó autóból, míg hármat maga alá temetett a felborult gépkocsi

Cluj, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Súlyos kimenetelű autószerencsétlenség történt tegnap éjszaka a feleaci kanyarodónál. T Cluj 620-as rendszámú teherautó féktörés következtében belefordult az utas nélküli árokba, utasai közül hárman a nehéz kocsi alá kerültek.

A teherautó lucernával megrakodva indult el Meráról Cluj felé. A kocsit Geese Béla sofőr vezette, mellette foglalt helyet Horovitz László terménykereskedő. A kocsiiban elhelyezett zsákokon ült Horovitz Béla terménykereskedő, Szabó Sándor és Pocsán Jakab szolgák. Az út egyik kanyarodójánál eltört a kocsi fékje és a nehéz áruval megrakott jármű lefelé száguldott a lejtős úton. A sofőr és a mellette ülő Horovitz László nagy lélekjelenléttel ki-

ugrottak az autóból és szerencsésükre könnyebb sérülésekkel uszták meg. A kocsi tovább száguldott három rajta maradt utasával, míg egy újabb kanyarodónál belefordult az árokba, maga alá temetve a három embert.

Egy arra haladó gépkocsi utasai vették észre a szerencsétlenséget, majd tovább robogva értesítették a rendőrséget. Rövid idő múlva Orlescu komisár és Ploscar detektív a mentőkkel együtt robogtak a helyszínére.

A sebesülteket beszállították a zsidó kórházba, ahol műtétet hajtottak végre rajtuk, akik közül csak Pocsán sérült meg súlyosabban, a másik kettő sebesülése könnyebb természetű.

Masaryk államában nincs helye a nemzeti és fajgyűlöletnek

Masaryk elnök hozzájárult Hodzsa Milán miniszterelnökségéhez

Prága, október 31. Masaryk köztársasági elnök megadta hozzájárulását Malypetr miniszterelnök javaslataihoz a kormány átszervezésére vonatkozólag. Mint jelentették már, Malypetr miniszterelnök a kamara elnöke lesz és a kormány élére Hodzsa Milán miniszter kerül, aki a magyar érdekek tót-szlovák mozgalom vezére volt és az impérium-változás után jelentős szerepet játszott az új csehszlovák állam politikai életében.

A kormányátalakítás megejtése előtt Hodzsa Milán kihallgatáson jelenik meg Masaryk előtt, akinek kifejti programját. Az elnök ezenkívül a jelenlegi kormánykoalícióban résztvevő többi pártok vezetőit is meghallgatja.

Prága, október 31. Október 28-án, a csehszlovák állam fennállásának 17-ik évfordulóján a nemzetitanács nevében küldött gyűlést a nemzeti és fajgyűlölet ellen. A nemzeti tanács elnöke és a delegáció vezetője, dr. Nemeš beszédét a következő szavakkal fejezte be:

„Hiszünk, hogy nemzetünk és államunk hozzátartozóit mindenütt meg fogjuk óvni a nemzeti és fajgyűlölettől és jobb időket fogunk még megélni.“

Masaryk elnök válaszában ama nézetének adott kifejezést, hogy a nemzeti tanács elnöke által kifejtett alapelvek kezdettől fogva változatlanul a csehszlovák állam politikai életének alapelvei.

Reynaud volt francia pénzügyminiszter szerint a lej nem kell devalorizálni, mert az már amugyis le van értékelve

Bucuresti, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Paul Reynaud volt francia pénzügyminiszter bucaresti tartózkodása alkalmával sok szó esett a lej sorsáról is. Mint ismeretes, Reynaud a francia frank devalorizálásának híve. Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy a lej is devalorizálni kellene, kijelentette, hogy erre nincs szükség, miután a lej már amugy is le van értékelve. Csak hogy ezt a leértékelést tudós fekbésznek kellett volna végrehajtani. A fekkete tőzsde túlsúlya meglehetősen érezhető és így nehezen állítható meg azon az úton, amelyen elindult. Arra a kérdésre, hogy mi volna ilyen körülmények között a teendő, Paul Reynaud a következőket válaszolta:

— Törvényesítsék, normalizálják a jelenlegi helyzetet. Minden valutának van egy bizonyos egyensúlyi pontja. Midőn ezt a pontot eléri, a valuta önmagától stabilizálódik. Még ha el is fogadom, hogy a deviza-kereskedelmet a külföldi kereskedelmi tartozások miatt nem lehet szabadabbá tenni, úgy is leghelyesebb volna a mai tényleges helyzetet törvényesíteni és megszilárdítani a lej mesterséges árfolyamát. Találjanak kiutat a külföldi kereskedelmi tartozások rendezésére és aztán lássanak hozzá a lej szanálásához. Az ami Romániában történik, káoszhoz hasonlít. A szanálást hozzáértő orvosnak kell véghezvinnie, mert az önök valutája nagyon beteg. A kezelés alapos program alapján kell, hogy történ-

jen, amelynek megvalósítása csak fokozottan történhetik. Szigorú rendszert kell bevezetni, amely egyetlen rendelkezés megsértését sem tűri meg. A valuta szanálása nagy erőfeszítéseket és sok mindenről való lemondást jelent.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. I. előfizetőnek. Véleményt egy ilyen kényes kérdésben már csak azért sem lehet teljes lelkiismeretességgel mondani, mert nem állnak rendelkezésünkre az ügy alapos ismeretéhez szükséges elemek. Amennyiben Ön objektíven ismertette velünk a helyzetet, úgy egy hitközségi ügyekben járatos szakember véleménye szerint a Tórával szemben követett el sértést az, aki a gábevel szembeni antipátiájának azzal ad kifejezést, hogy felhívásra nem járult a Tóra elé. E sértés szankcionálásának ügye a rabbi hatáskörébe tartozik.

Belgiumban is létrejött a szocialista-kommunista egységfront

Brüsszel, október 31. A belga szocialista munkáspárt elfogadta a kommunistákkal alakítandó közös harcra szóló javaslatot.

„Keserűen tévednek azok, akik a kormány bukását várják“

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Ezután Tatarescu szólt fel: — Ma szokásos tartományi miniszteri konferenciánkat tartjuk. Folytatjuk programunk megvalósítását eltérés nélkül. Minden olyan akció, amely munkásságunkat igyekszik zavarni, vagy amely az egész ország által óhajtott csendet próbálja felborítani, a kormány kiméletlen ellenállásába fog ütközni. Constantában intő szótartottam, azt hiszem, megértették. Eppen ezért feleslegesnek tartom szót szaporítani, vagy anélkül is aggodalmat keltően szenvedélyes vitákba bocsátkozni. A legutóbbi nemzetközi eseményeknek különben fel kell keltenie a felelősségérzetet minden politikusban.

Az egyesülés óta nem éltünk át olyan nehéz pillanatot, mint a maiak.

A perspektívák komolyak ma és fenyegetők lehetnek holnap. Le kell fegyverezni önk minden gyűlöletet és szenvedélyt. Olyan helyzet előtt állunk, amely önuralmat, elővigyázatot és főleg békés, megértő atmoszférát követel. Nem széthuzást, hanem egyesülést, nem izgatást, hanem békéltetést, nem megbuktatásra való felbujtást és rombolást, hanem segélynyújtást és békés magatartást kívánnak a mindenütt sokasodó veszély jelei. Ezeket a veszedelemeket

nem gyűrheti le egy felizgatott és darabokra szaggatott ország, amelyet a szenvedélyek és uszítás uralnak.

Tartogassuk más alkalomra a leszámolás óráját, ha már szükség van rájuk, olyan időkre, amelyek kevésbé alkalmatlanok.

Ha ellenzéken lennék ma, támogatom a kormányt, bármilyen legyen is az,

hogy a nehézségeknek és fenyegetéseknek ellen tudjon állni. Természetesen nincs jogom ezt kérni az ellenzéki pártoktól, de jogom van kérni mindenkit, tartózkodjék minden olyan aktustól, amely megnehezíti a kormány küldetését, vagy

amely megmérgezi az ország lelkét és veszélyezteti csendjét.

Ezt kérem ma az illendőség követelményei nek megfelelően, de teljes erővel.

Iamandi ur azt mondta, hogy kormányzati tevékenységünk még csak az elején jár, csak kezdetet jelent. Szerintem legfeljebb az út felénél tartunk. Mivel teljes mértékben teljesítjük az országgal és Koronával szemben vállalt kötelezettségeinket, csak akkor távozzunk a felelősség helyéről, amikor programunkat teljes egészében megvalósítottuk. Birjuk a Korona és az ország bizalmát és be fogjuk fejezni művtinket.

„Nem fogok meginogni helyemen“

Ami Iasit illeti, biztosíthatom Iamandi urat és munkatársait, hogy végig támogatni fogjuk. Nem várunk köszönetet. Mind a mai generációból adósaí vagyunk Iasinak, a romár érzelmeik várának. Csak azt fizetjük meg ma, amivel tartozunk.

Olyan kijelentést teszek, amely szeretném, ha áthatolna e falakon: **Amíg a Korona bizalmát élvezni fogom, nem fogok meginogni helyemen.** A Korona bizalmát birjuk, az országát érezzük. El kell ismerni mindenkinek, hogy rendkívül sokat tettünk az országért. Mikor átvettük az ország vezetését, azokban a nehéz pillanatokban kijelentettük, hogy új programmal jövünk, az újjáépítés, építés és konszolidálás programjával. Minden jóérzésű ember, ha visszatekint kormányzásunk két évére, el kell ismerje, hogy beváltottuk programunkat. Tudom nagyon jól, tudjuk nagyon jól, vannak, akik szeretnék megszakítani kormányzásunkat. Keserű csalódás fogja őket érni. Másokra hagyjuk az izgatások terhét. Mi továbbmegyünk utunkon: újjáépítünk, építünk és konszolidálunk. Keresztényi tett megosztani a szerepeket: ők mozgolódjanak, mi kormányozunk.

Biztosítva van a nemzeti parasztpárt utódlása?

A Zorile értesülése szerint Tatarescu pénteken visszaérkezik a fővárosba és minisztertanácsot hív egybe. Az ellenzéki vezérek audienciáinak sora előtt Tatarescu újból kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál.

A lap biztosra veszi, hogy a nemzeti parasztpárt utódlása, még ha zavarná is az átmeneti kormány formulája, pillanatnyilag egyedül hivatott megoldásának tekintendő.

A szabadság tragédiája

*

A szabadság történelme egyidős a szabadsággal való visszaélés történelmével. Igazságtalanság, vagy helyesebben: túlzás volna azonban azt állítani, hogy ezekért a visszaélésekért a szabadság gondolata, vagy fogalma volna a felelős. Mint minden történelmi ténynek, úgy a szabadság történelmének is — emberek, egyes emberek, vagy tömegek voltak a hordozói; emberek, akik nemcsak érdekeltek, nemcsak szenvedélyűek voltak és vannak rávetve, hanem olyan lélektani törvényeknek is, melyek csak erőteljes gyökerekkel kapaszkodnak az értelem talajába, annál erősebben a lélek eddig még kikutatlan mélységeibe.

Tul a szabadság történelmének megfogható és illeszthető eseményein, csak két olyan vezérmotívumra mutathatunk rá, amelyek a szabadságharcok történelmét irányították és részben napjainkban is irányítják: a meglévő viszonyokból való ellendülés és a meglévő viszonyoktól való visszalendülés akarására.

Akár az ellendülés, akár a visszalendülés végya hassa a szabadság korszak mozgalmait, abban mindkét akarás megegyezik, hogy a maga céljait az általános szabadság cékjainak tekintve s így alapjaiban relativizál el egy olyan fogalmat, amelyet szívesen tekint, sőt szívesen hirdel és hisz — abszolútnak, megfellebbezhetetlennek.

Népek és fajok, osztályok és egyének a történelem folyamán eleddig kevésszer ha adtak az azonos érdekek s ami ezzel elég szorosan összefügg: az érzelmeik azonos síkján. Más a lelki és értelmi tartalma az elnyomottak szabadságvágyának és szabadságeszményének és más az elnyomókénak.

De nem vitás, hogy mindkét kategória megegyezik egymással abban, hogy mindketten szabadságra törekzenek: az elnyomó az elnyomás szabadságára, az elnyomott az elnyomástól való megszabadulásra.

Egyazon eszménynek két ilyen végzetesen különböző cölök felé története ha ározza meg a szabadság drámáját, sőt: tragédiáját, melyeknek legdrámaibb és egyben legtragikusabb vonásuk éppen az, hogy mértékellenlül vérszomjasnak, mértékellenlül elfogulak és lángoló illúziókkal kövezik ki úgy a poklokhoz, mint a mennyországokhoz vezető utakat.

A szabadság, vagy — tul az elvontságokon és a fogalmiság viszonylagosságán — a szabadságharcok történelme az látszik bizonyítani, hogy a szabadság költői, prófétái és cselekvői tehetetlenek voltak és mindmáig tehetetlenek az „igazság” vértete nélkül. Minden szabadságtörékvés igazsága azonban — nem a „belső” igazságra vonatkozta on ezt a megállapítást — rendszerint annyi erővel rendelkezik, amennyi erőszakot tud alkalmazni érvényesítésére érdekében. A forradalmak és szabadságharcok történelme legalább is ezt bizonyítja, amikül természetesen, hogy ezáltal erkölcsi hozzájárulásukat, érzelmi, vagy értelmi helyeslésüket igényelhetné.

Bármily magasan szárnyaljon tehát érzelmeink mámore, mely a célok egyben színe pehelysúlyává könnyül, — bármily gögös ha küldetésbe temetkezzék értelmünk: a szabadság eszménye mingyárt alantás kényszerleszállásra kényszerül, mihelyst a valóságok mágneses vonást gyakorol elméleteken kívül eső alkatrészeire.

A szabadság tragikuma: viszonylagosságának tragikuma. Tragikuma, hogy minden emberi (sőt állati) szabadságvágy más-más érdekek, más-más érzelmeik, más-más élmények eredője s győzelme bukást tételez fel, boldogsága boldogtalanságot, kifejlése zsarnokságot, zsarnoksága pedig lázadást.

Ez a vastörvény a szabadsággal való visszaélés vastörvénye is egyben, bár magának a visszaélésnek emberi megítélése is — viszonylagos.

Miből — legalább is logikailag — azt a következtést vonhatjuk le, hogy a szabadság, ugyis mint fogalom, ugyis mint eszmény és cél és végül ugyis mint emberi cselekedetek hajtóereje — érhez és időhöz, népekhez és osztályokhoz, sőt éghajlatokhoz és vérmérsékletekhez van köve.

Hogy tul egyszerű és tul elcsépeit példákhoz nyuljunk: elegendő rámutatni arra, hogy milyen más az amerikai gangszterek szabadságeszménye és milyen más azoké, akik a gangszterek ellen védekeznek. A multimilliómos autógyáros a kizsákmányolás szabadságáért hevül, az imperialista a szines faják elnyomásáért, míg a munkás a kizsákmányolás megszüntetésében, az elnyomott szines népek pedig a járom lerázásában látják legfőbb szabadságeszményüket.

S ha maga a szabadságeszmény ilyen viszonylagos lehet, mennyire viszonylagosnak kell lennie annak az igazságnak, pontosabban: milyen viszonylagosnak kell lenniök ama igazságoknak, melyek ideológiai és ér-

zelmi vonatkozásokban festik alá az érette feszülő küzdelmeket!

Eszményi igazság csak az elvont gondolat, a spekuláció síkján képzelhető el. A valóságos igazság azonban csak az élmény fáján teremthet meg, az élet ama „aranyfáján”, melyről Goethe énekelt.

Élmény alatt — ebben a vonatkozásban — nem kell holmi metafizikai elvontságot értenünk. Az élmény, mely lélektani erők eredője: immmanens tartalmában szorosan halad együtt az ember általános természetén túlhaladó s mindig más-más adottságoktól és körülményektől meghatározott természetével, azzal a naturalista természettel, mely túlnyomó többségében mindig szívesen dezerál a kultura és civilizáció reakényszerített kalodáiból. Az élmény tisztára értelmi vonatkozásban szinte elképzelhetetlen, igazi forrása az ösztönök világa, még akkor is, ha az idegek gépezete ezeket az ösztönöket előítéletekkel finomította, illetőleg rögzítette.

Mindaddig, míg élményeink — a kultura egy most még csak elképzelhető magaslatán — nem meríthetnek egyazon forrásból, amíg tehát nemzeti, osztály- és fejlettségi szakadékok állanak ember és emberiség között: az élményeletek között különbözősége szükségyszerűen megmarad s így megmarad a szabadságcélok és szabadságeszmények között vágott szakadékok mélysége is!

Mindezideig fennforog annak lehetősége, hogy például a természetes (naturalista) embertípus éppen a kultura és civilizáció v-

mányainak lerázásában, a vér, a faj, a származás előítéleteinek fenntartásában keresse és valósítsa meg a maga szabadságeszményét, hogy a haladásban, vagy annak gyorsult ütemében veszélyt lásson és az észszerűtlenség, a szenvedélyek uralmának (viszonylagos) hátraarcában lássa a valódi „haladás” biztosítékait.

S ha ez így van — és sajnos, nagyon is így van — akkor kényszeredetten és megvetéssel bár — el kell hinnünk azt is, hogy Hitler, Göbbels és Schacht urak egész komolyan beszélnek az új német „szabadságról”, melyet a demokratikus szabadságjogok romjain építettek ki.

A szabadság tragédiájának egy újabb fejezete az, ami a mai Németországban a „szabadság” nevében történik, ahol a naturalista tömegek s naturalista vezérei a kultura igájának lerázásában látják szabadságeszményeik megvalósulását.

A francia forradalomban az arisztokraták a szabadság nevében lázadoztak az alkotmány, a zsirondisták a jakobinusok zsarnoksága ellen és a jakobinusok a zsarnokság elleni harcban fosztották meg nemcsak szabadságuktól, de életüktől is azokat, akiket a saját képtikre formált szabadság ellenségeinek tartottak.

Elvont, eszményi, abszolút értelemben vett szabadságról tehát csak beszélni lehet, mint ahogyan beszélnek is; a valóságban azonban ilyen abszolút szabadság nincs és nem is képzelhető el.

Történelmünk véres és zürzavaros multjában és jelenében minden szabadság csak egy ledöntött szabadság árán válhatik valósággá s ez a valóság — a szabadság tragédiájának utjelzője.

A szabadság eszményei változnak, de a szabadság tragikumuma — úgy látszik — változatlan maradt!

Salamon László

Kifényesedett, zsiros ruhákat Czink vegyszeti gyára

SZÍNHÁZ-FILM

Jó üzlet

Szombat este mutatja be a színház Helitai Jenő ragyogóan szellemes, mesterien felépített legújabb vígjátékát, a Jó üzletet, amely a budapesti Vigszínház után a világvárosok színházait is rendre meghódítja. A Jó üzlet meséje való történetből készült. Egy fiatal orvosról szól, aki hogy apját megmentse a börtönből, saját maga számára pedig biztosítsa a komoly tudományos munka lehetőségét, pénzért névleges házasságot köt egy feleségétől való nem tudó arisztokrata bájba jutott szeretőjével. Ebből a magból indul ki a for-

dulatos mese, amely könnyön és kacajon keresztül vezet a megoldásig. A színház több, mint egy hónapja próbálja az ujdontást, amelynek előadása így minden ízben kicsiszolódhatott. A vezető szerepeket Budaházy Magda, Fényes Alice, Harmath Jolán, Beness Ilona, Czopán Flóri, Tóth Elek, Nagy István, Balázs Samu, Tompa Sándor, Dancsó György, és Simon György alakítják, a rendezés munkáját Balázs Samu végzi. A Jó üzlet négyszer egymásután szerepel a műsorban.

לריווד ימי תרוך-ישראל
ח.י.פ.ה.
PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.
HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak menstrendje:

Indul Constánából:

Hajó	Indulás	Jegyárak:
Har Zion	november 3	Constanța—Haifa
Har Carmel	november 15	I. osztály Lei 6000
Har Cion	november 26	II. osztály Lei 4000
Har Carmel	december 2	Constanța—Haifa és vissza
Har Cion	december 11	I. osztály Lei 9000
Har Carmel	december 19	II. osztály Lei 7000
Har Cion	december 29	
Har Carmel	január 5	
Har Cion	január 14	
Har Carmel	december 23	

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál: Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya

Vidéken az Uj Kelet fiókkidóhivatatai és tudósítói szolgálnak felvilágosítással.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek, Halottak napján nincs előadás.
Szombat 9: Jó üzlet. (Helitai Jenő rendkívül sikert aratott legújabb vígjátéka. A főszerepekben: Beness Ilona, Budaházy Magda, Fényes Alice, Harmath Jolán, Balázs Samu, Nagy István, Tompa Sándor, Tóth Elek, Premierbörlet 9.)
Vasárnap d. u. 3: Botesinaita doktor. Előtte: Kénytelen házasság. (Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap d. u. 6: Jó üzlet. (Másodszor).
Vasárnap d. u. 9: Jó üzlet. (Harmadszor) (Rendezés bérlet 9.)
Hétfő fél 9: Jó üzlet (Negyedszer.)

ROMÁN OPERA MŰSORA

Péntek, november 1: Nincs előadás.
Szombat, november 2: Balettelőadás. (Iskolás matiné.)
Vasárnap, november 3 (Matiné): Balettelőadás.
A cluj operaegyüttes 29-én, kedden Focsani-ban, szerdán, 30-án Bacauban, osztrótkön Romanban, szombaton és vasárnap Cernautiban szerepel.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Szombat, vasárnap: A vasgyáros. Ohnet György közismert regénye után. Az előadások vasárnap már délelőtt 11-kor kezdődnek.
Jön: Kis mama Gadi Francival. Kizárólagos joggal csak a Royal-mozgóban. November 5-6-ól.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Ismét 3 film: I. Tony, a szezon legizgalmasabb drámája. Rolansen Eduard, Loretta Jeung. — II. Schenke a rendőr. Kalandor film.Gustav Fröhlich. — III. Oh Zuzanna. Vigjáték. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdeté 3, 6, 9.

MUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Pénteken és szombaton 5, 7 és 9 órakor: TARZAN II. A legnagyobb dzsungelfilmdráma. Főszereplők: Jonny Weissmüller és Maurien O'Sullivan. Műsor előtt a legújabb híradó és Micky Mauss. Helyárak: 10 és 12 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIRIA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 118.

Ápolása börtét a Magda kozmetikumában, ahol a legújabb külföldi módszerek szerinti szennázócs eredményeket érnek el a legreménytelenebb esetekben is. Győződjék meg egy próbakészlettel! Memorandum 12., udvarban II. em.

Kiadó első emeleten három vagy négyszobás modern lakás. Mihai Viteazul 39. Háztulajdonosnál.

Két uccai parkettes szoba, türesen, központban kiadó. Cim a kiadóban.

Házvezetőnői állást keres zsidó családnál jól főző, intelligens nő. Cim a kiadóban.

Perfekt házvezetőnőt keresek, aki Bucarestbe jönné. Cim a kiadóba.

Román, magyar, német perfekt gépirónő és levelezőnő állást keres. „Megbízható” jellegű Cim a kiadóban.

Elemi és középiskolai növendékek tanítását elvállalom. „Szorgalmas” jellegű.

Keresünk azonnali belépésre lakás és teljes ellátással számantanzakos korrepetitornőket. Schwartzné leányinternátus Oradea, Str. C. Rogariu 8.

Hölgyek figyelmébe. Külföldi utamról visszatérve, a modern kézimunka legújabb szablonjai és mintái igen nagy választékban kaphatók. Fisch Bökre kézimunkaszalonja, Cluj, Str. Baritiu No. 16.

ארטו כשר
cukrász, eljegyzésekre, esküvőkre s egyéb alkalmakra rendeléseket a legszebb kivitelben, júlányosan készít, Adler, Str. Dubalari lor 8.

str. Sagh
november
óra közz

— Angl
tik: Dr A
megcáfolt
zato”, mel
adnak pén
dobnak k
Kijelentett
tárgyalt a

— Fel
delmi szer
Dimineata
az Oleszo
vember 1-
különböz
tifikaíta.
hogy tárg
kal új
jen külke
országi ki
és est
vitelett jár
hogy iget
behozattal
szere aól.

— Egye
vetésli.
gazdasági
rozta, hogy
olyan gazd
amelyek h
a költségv
hetést.

— A vé
középkoru
néhány nap
mészetes „

— Szom
torese orsz
gustorese
zölte, hogy
szus, amely
szombaton
társorszoza
miniszter u
déli résztve
jegyet váltá
le, hanem a
ján ugyanaz
si igazoló j
titkárságán
sorozata ug
és éppen ar
nagy fontos
ségeknak a
előbb kezdé
gyalható leg

— Besz
selői előt
szüléket a
lyett közz
fől a besz
ne romolj
lamos fény
érzékeny
papír a
centiméter
játsszani.
szerű és
a „beszélő
amelyekbe
gon-beszé

— Mitől
ször megfig
tétben néha
Jobb magyar
feltevésével,
rendesenl tö
tudósnak mo
oldania/ Ho
pitotta, hogy
minnal azono
májolajban,
lek zödjében
az ember te
agyfüggelék
szervekben
sugarak érik
kmlást több
alatt vizsgá
nemény mag
érletileg bel
testrészei, ar
zó táplálékot
jesen fénytel
ben világitot

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában november 1-én, pénteken délelőtt 1/21-1/22 óra között dr. Kohn Ottó tart inspekción.

— Angheliescu dr. cáfol. Bucarestből jelentik: Dr. Angheliescu közoktatásiügyi miniszter megcáfolja azt a neki tulajdonított nyilatkozatot, mely szerint azt mondta volna: Nem adnak pénzt az iskolák számára és 30 millió dobnak ki a november 14-i demonstrációra. Kijelentette a miniszter, hogy senkivel sem tárgyalt a november 14-i gyűlésről.

— Felmondták az olasz-román kereskedelmi szerződést. Bucarestből jelentik: A Dimineasa írja, hogy tegnap este elhatározták az Olaszországgal fennálló szerződésnek november 1-re való felmondását. Az egyezményt különben eddig az olasz kormány nem is ratifikálta. Costinescu miniszter kijelentette, hogy tárgyalásokat kell kezdeni az olaszokkal új szerződés kötésé végett, ami megfelelően külkereskedelmi rendszerünknek. Olaszországi követünknek szabad devizákban fizetnie és csupán a behozatalnak megfelelő kiviteért jama olasz líra. A miniszter közölte, hogy igen valószínű, hogy a nyersanyag-behozatal kivonját a kontingentálás rendszerére adt, bizonyos feltételek mellett.

— Egyensúlyba hozzák a lengyel költségvetést. Varsóból jelentik: A miniszterközeli gazdasági bizottság tegnapi ülésén elhatározta, hogy a jövő hónap kezdésétől fogva olyan gazdasági intézkedéseket fog hozni, amelyek hivatva lesznek egyensúlyba hozni a költségvetést és olcsóbbá tenni a megélhetést.

— A vér felrészítése céljából — kiváltképp középkori férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár terméskészítés „Ferenc József” keserűvizet inni.

— Szombaton nyílik meg a Sfatul Negustoresc országos kongresszusa. A Sfatul Negustoresc szövetség központja táviratiilag közölte, hogy az országos kereskedő-kongresszus, amelyet vasárnapra hívtak össze, már szombaton délelőtt megnyílik és megkezdődik a tárgyalásokat letárgyalását, a kereskedelmi miniszter ur jelenlétében. A kongresszus vidéki résztvevőit az elindulási állomáson egész jegyet váltanak, az: Bucarestben nem adják le, hanem a kongresszusi iroda igazolása alapján ugyanazzal utaznak vissza. Kongresszusi igazoló jegyek a helyi Sfatul Negustoresc titkárságánál kaphatók. A kongresszus tárgyszorozata ugyanaz, amelyet már közöltünk — és éppen annak tárgyabőségére és a tárgyak nagy fontosságára való tekintettel látta szükségesnek a vezetőség, hogy a kongresszust előbb kezdje meg, hogy minden tárgy letárgyalható legyen.

— Beszélő könyv. Az angol sajtó képviselői előtt egy „Fotoliptofono” nevű új készülék mutatott be, amely lemezek helyett közönséges újságpapírtkeresre veszi föl a beszédet, vagy zenét. Hogy a papír nem romolják, a lejátszáshoz tí helyett viláms fényugarat használnak, amely fényérzékeny cellát hoz működésbe, mialatt a papír a fémhengeren forog. Egy 45x50 centiméteres papírelületet 5-6 percig lehet játszani. A főlvételek készítése olyan egyszerű és olcsó, hogy lehetővé teszi majd a „beszélő könyvek” tömeges készítését, amelyekben minden szereplő egyéni hangon beszél majd.

— Mitől csillámlik az emberi test? Több-ször megfigyelték, hogy az emberi test sötétben néha gyengén csillámoló fényt áraszt. Jobb magyarázat híján megelégedtek azzal a feltevessel, hogy az ilyen emberek bőre a fénvesztésnél több foszfort tartalmaz. Egy bécsi tudósnak most sikerült a rejtélyt végleg megoldania! Hosszas kísérletezés után megállapította, hogy az ismeretlen fény az A-vitaminnal azonos. Az A-vitamin különösen csukamájolajban, sárgarépaiban, vajban és a levelek zöldjében fordul elő és táplálék útján jut az ember testbe, ahol a mellékvesékben, az agyfüggelékben, a szem reccsártyáján és más szervekben rakódik le; ha azután ibolyántúli sugarak érik, csillámolni kezd. Ilyen csillámolást többször megfigyelték a mikroszkóp alatt vizsgált emberi testrészeknél, de a tüdőmenny magyarázatát nem találták. Most kísérletileg bebizonyították, hogy olyan állatok testrészei, amelyek A-vitamint nem tartalmazó táplálékot kaptak, a mikroszkóp alatt teljesen fénytelenek maradtak, ellenkező esetben világítottak.

— Bolivia igényt tart az egész Chaco-területre. Londonból jelentik: Washingtoni jelentés szerint Bolivia washingtoni követe kijelentette, hogy országa igényt tart az egész Chaco-területre. Washingtoni irányadó körökben attól tartanak, hogy az elenségeskedések újra kitörnek Bolivia és Paraguay között.

— Visszafeljődésben vannak a svájci árvizek. Párizsból jelentik: A svájci árvizek miatt S rassburg és Bazel között a Rajnán szűnőtel a hajóforgalom. Ennek ellenére az áradások visszafeljődésben vannak, csupán Bazel körzetében terjeszkedtek tovább az áradat. — Az osztrák Alpokban áradások utakon, hidakon, erdőkben jelentékeny károkat okoztak. — Csehszlovákiában a folyók tújuottak legmagasabb szintjükön s így Csehszlovákiában nem fenyeget árvízvesztély.

— A jövő hónapban megindul a rendszeres légi közlekedés a nyugatamerikai part és a Fülöp-szigetek között. Londonból jelentik: November 8-án az Egyesült Államok postai igazgatósága elindítja a rendszeres légi járatokat a nyugatamerikai part és a Fülöp-szigetek fővárosa, Manilla között. A hosszú óceáni utvonalat a gépek, amelyek egy-egyre kizárólag postai küldeményeket szállítanak, három nap alatt, közbeneső leszállásokkal fogják megtenni. Már folynak a tárgyalások abban az irányban, hogy későbbi időpontban a kínai partvidékig meghosszabbítsák az amerikai légi járatokat.

— November 7-én tüzik ki a katonai épületekre az új német hadilobogót. Berlinből jelentik: November 7-én fogják először kiüzni a katonai épületekre az új német hadilobogót, melynek összeállítására még nem ismeretes. E napon felolvassák majd a birodalmi véderő csapatai előtt Hitler kiadandó hadparancsát.

— Churchill megsértette Hitlert — a birodalmi kormány tiltakozik. Berlinből jelentik: Churchill londoni Hitlert sértő kijelentései miatt a birodalmi kormány tiltakozó lépést tett a londoni Foreign Officeban.

— Bemutakozott a parlamentben az új spanyol kormány, amelynek bizalmat szavaztak. Madridból jelentik: Chapaprieto új kormánya bemutakozott a parlamentben. A cortez előtt ismertetett kormánynyilatkozat hangoztatja, hogy fenn fogják tartani a költségvetés egyensúlyát, intézkedéseket fognak fogantatni a gazdasági talpraállítás érdekében és keresztülvizik az alkotmányreformok. A kormánynek bizalmat szavaztak.

— Feloszlott a Pilsudsky támogatására alakult lengyel kormányblikk. Varsóból jelentik: Az 1926-ban Pilsudsky politikájának támogatása végett alakult kormányblikk tegnap Slawek ezredesnek, a blokk elnökének nyilatkozata után feloszlott.

— Szabadlábba helyezik az összes politikai elítélteket — Albániában. Tiranából jelentik: A tegnapi tartott minisztertanács úgy döntött, hogy szabadlábba helyezik az összes politikai elítélteket.

— Ismét lezuhant egy repülőgép. Brasovból jelentik: A repülőgépek pilótáiskolájában tegnap baleset történt. Caldan pilótánövendék egy Mora-géppel gyakorlatozott. Felszállás után egészen alacsonyan a gép kihagyott. Calcan hibás mozdulót tett, a gép a háttára fordult és lezuhant. Csodával határos módon Calcan csak kisebb karcolásokat szenvedett.

— Gyomor-, bél- és anyageserebetegségek-nél, vérszegénység, sápadtság és elsóványodás esetében reggel éhgyomorrra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását.

— A görög exkirályné visszatapja elhagyott kincsét. Bucarestből jelentik: A Tempo szerint Erzsébet görög királyné visszakapja az a két hajórakomány kincset, amit a köztársasági rendszer bevezésekor lefoglaltak és ami a Ferdinand és I. Károly királyoktól kapott örökségét képezi.

— Razzia a fővárosban. Bucarestből jelentik: Ma éjjel a fővárosban széleskörű razzia tartottak. 150 olmány nélküli egyénnel találtak, továbbá igen sok dolgot és zsebmetszőt, akiket az ország különböző rendőri hivatalai keresnek.

— Dr. Arthur Ruppín Argentínában. Jeruzsálemből jelentik: Dr. Arthur Ruppín a neves szociológus és nemzetgazdász, a Jewish Agency palesztinai exkutívjének volt elnöke, Dél-Amerikába utazott, ahol az argentinai és brazil zsidó kolóniák jelen helyzetét tanulmányozza. Ruppín december közepe táján tér vissza Palesztinába.

— Megalakult az új cionista szervezet ausztriai szövetsége. Bécsből jelentik: Október 20-án értekezletet tartottak az ausztriai revizionista cionisták és megalakították az új cionista szervezet ausztriai területi szövetségét, melynek elnökévé dr. Wolfgang von Weiselt választották meg.

— Kinos kalandja volt a hirtelen elhunyt Schreiber Albert leányának. Közölte az Uj Kelet, hogy e hó 17-én a Newyork szállodában váratlanul meghalt Schreiber Albert, egy bécsi börgyár utazója, aki valamikor Erdélyben lakott és tulajdonosa volt az országgrész legjobban megalapozott börtöregének. Schreiber Albertet e hó 18-án eltemették a cluj-i ortodox zsidó temetőben. Temetésére Bécsből lejött egyik leánya, Kammer Margit, aki rokoni látogatásra tíz napig itt maradt az országban. Kedden este az oradeai gyorsvonattal Pest felé utazott, hogy Magyarországon át visszatérjen Bécsbe. Ma hajnalban a Mihai Viteazul tér 6-os számú ház előtt Király Lajos kocsi, aki a Léb fiverek alkalmazottja, egy nagy fekete börtöskát talált, tele fronyyokkal és egy csehszlovák utlevéllel, amelyet még tavaly márciusban állított ki Clujon a csehszlovák konzulátus. Az utlevélre a cluj-i idegenellenőrző hivatal bizonyítványa is mellékelve volt. Eszerint Kammer Margit október 28-án kijelentkezett. Az utlevélben kétezer lej, 80 pengő és 40 schilling kivitelére kaptak engedélyt. Az utlevél mellett két fényképet találtak, amiket Schreiber Albert temetéséről készítettek a zsidó temetőben. Király Lajos a tászkát és tartalmát átadta főnökének, aki nem tudta mitevő legyen a talált táskával mindaddig, amíg meg nem nézte a fényképfelvételt, amelyen felismerte az ortodox chevra egyik tisztviselőjét, Sámuel Mihályt, aki jelen volt a temetésen. Kammer Margit bizonyára csak a határon vette észre, hogy eltűnt az utlevél és pénztárcája. Hogy valak kilopta-e ezeket a holmikat, vagy Kammer Margit elvesztette azokat, azt a rendőri nyomozás fogja kideríteni. Valószínűnek látszik, hogy lopás történt és a tolvaj a késpénzt kiemelve után a számára értéktelen tárcát és utlevelet elhajtotta.

— A japánok rendkívül erőteljes intézkedéseket fogantatnak a kínai szeparatista mozgalom elfojtására. Pekingből jelentik: A kínai ipari hatóságok elvonnak tökélye, hogy a legerélyesebb intézkedéseket fogják alkalmazni a Hsiang-Ho-Sienben október 20-án kitört szeparatista mozgalom elfojtására. A japánok teljhatalmat biztosítottak Ho-Pei tartomány kormányzójának arra az esetre, ha a lázadók nem adják át a várost.

Az Erdély és Bánati Izr. Hitközségek elnöki tanácsulése

Az erdély-bánati Orsz. Izraelita Iroda elnöki tanácsa az elmúlt héten Aradon elnökségi ülést tartott, melyen majdnem teljes számban megjelentek az egész ország-részből az elnökségi tagok.

A tanácsülés, melyet dr. Adorján Ármán orsz. elnök vezetett, meghallgatta Lax Salva-tor főtitkár részletes jelentését az eddig végzett munkáról. Fájdalommal emlékezett meg a tanács a németországi eseményekről és elhatározta, hogy tiltakozó feliratot küld a Népszövetség elnökségéhez. Ezzel kapcsolatosan, arra való tekintettel, hogy még mindig sűrűn jelentkeznek átutazó németországi zsidó menekültek, újból felhívással fordul az egész ország zsidóságához, hogy segítsen e szerencsétlen hittestvérek sorsán.

Behatóan foglalkozott az elnök tanács a hitoktatás és megfelelő iskolai tankönyvek szerkesztésének kérdésével is és akként határozott, hogy szakemberek bírálatának meghallgatásával szerkesztendő és kiadandó tankönyveket megjutalmazza és a hitközségek iskoláiba bevezeteti.

Döntött az elnöki tanács az egyes községekben felmerült panaszok és viták ügyében is, továbbá elhatározta, hogy ezentul nemcsak a nagyobb városokban, de a kisebb hitközségek székhelyén is vallási és kulturális felolvasásokat rendez.

Nagy helyesléssel járult hozzá az elnöki tanács dr. Fischer József v. képviselő, szövetségi alelnök (Cluj), azon indítványához, mely az összes zsidó intézmények bevonásával közös központi szervezet létesítését kezdeményezi.

Az Orsz. Iroda által az ezévből kibocsátott zsidó naptár szép sikerrel felbuzdulva, elhatározták, hogy a jövőben is megjelen-tetik ezt a minden hitközséget érdeklő munkát.

Az ülésen még több kisebb-nagyobb, részben anyagi természetű ügyet, segélyezést, stb. intéztek el. A megjelent delegátusokat, kik közül dr. Schütz Henrik, Szenes Henrik, dr. Vágvölgyi Lajos (Arad), Nyiri Jenő, dr. Weisz Arthur és dr. Rosenthal Mór (Timisoara), dr. Fischer József, Klein Gyula (Cluj), dr. Lövy Ferenc (Targu-Mures), dr. Lenke Manó (Lugoj), dr. Kabos Béla (Oradea), stb. szólaltak fel, az aradi hitközség látta vendégül.

— Rövid hírek mindennem. A Purben angol páncéloshajót tegnap, amikor Haifa kikötőjébe érkezett, hirtelen szél a mólóhoz sodorta. A hajó megsemmült. — Ugyanakkor jelentik, hogy az Ismini görög hajó Alexandriától 45 mérföldnyire veszélybe került. A Devonshire nevű angol hajó sietett az Ismini segítségére. — Rio de Janeiroban lezuhant egy akrobata mutatványokat végző repülőgép. A gép pilótája szörnyen halt. — A Moszkva-Prága légi vonal első orosz utas-repülőgépe, amely Clujt is utbaejtette, megérkezett a csehszlovák fővárosba.

— A „Cluj Monográfiája” szerkesztésége tudatja az érdeklődőkkel, hogy a nyom-dai munkák megkezdődtek és az I. kötet ez év folyamán kézbesítve lesz az előfizetőknek.

— Kilenc hónap alatt 50 ezer bevándorló. Jeruzsálemből jelentik: A Jewish Agency statisztikai osztályának kimutatása szerint 1935 szeptemberében 5867 zsidó bevándorló érkezett hajón Palesztinába. Ehhez hozzászámítva a szárazföldi úton jött bevándorlókat és az utólag legalizált turistákat, a szeptemberi bevándorlás a hat-ezer lelket is meghaladja. 1935 első kilenc hónapjában mintegy 50 ezer zsidó vándorolt Palesztinába.

Székely és Rétí BUTORGYÁRT

TARGU-MUREZ - BUCUREZTI - BRAZOV

Tervezőink művészete,
Munkásaink szaktudása,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztosítékot,
mely a butorváltás előfeltétele

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt

I. Silene: Fontamara

A Marsica földbörtzaptadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, színes életleírása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

UJ KELET Legújabb hírek

Visszavonulnak az olaszok Makalenél a tulsulyban lévő abesszin haderők elől

A tigre fronton minden előkészület megtörtént az általános támadás megkezdésére. Valószínűleg a déli fronton is megkezdődik az offenzíva. Genfben ma kezdik meg Laval, Hoare, Aloisi és Eden az újabb békejavaslatok megvitatását

London, október 31. Az abesszin hadszi-
térrel Londonba érkezett újabb jelentések
szerint Tigre tartományban az olaszok újabb
hadállásokba fészkeltek magukat. Az olasz
előőrsök, folytonos csatározása közben csak-
nem Makaléig jutottak, amelyet a londoni la-
pokhoz érkezett jelentések szerint az abesszi-
nai csapatok újra megszállottak. Más ver-
ziók szerint az abesszinek mégis kiűrték
Makale városát, nehogy körülkerítsék őket.
Ogadenben az olaszok eljutottak Gorahaj
város falaihoz, miután az előnyomulásuk ut-
jában álló abesszin csapatokat a város kör-
nyékéig üldözték. Az olaszok feltevése szer-
int Gorahaj bevételére nem fog nehézséget
okozni. Ezzel szemben az abesszinek Har-
varban nagyszámu csapatokat összpontosít-
tának, amelyek minden áron meg akarják vé-
deni Harrar és Dzsiziga tartományokat, ahol
az angol Szomáliából érkező fegyverszállít-
mányok útja vezet az ország központi ré-
széi felé.

Olasz forrásból érkező hírek szerint Abesz-
sziniában elégedetlenség uralkodik. A Dehe-
reg dinasztia érvényesíteni akarja jogait a
négussal szemben. Liggi-Yasu, volt császár
a Rudolf-tó mellől, ahol fogva tartották, Ad-
dis-Abeba közelébe szállították.

Még csirájukban vannak az újabb béketárgyalások

Római jelentés szerint a Drummond-Mus-
solini találkozást követő második napon is
valószínűleg az olasz-abesszin konfliktussal
kapcsolatos külpolitikai helyzet. Az újabb
békejavaslatokra vonatkozó tárgyalások még
csirájukban vannak. Olaszország hajlandó
Genfben tárgyalni, de azt kívánja, hogy a
tárgyalásokat egy szűkebb körű bizottság
vezesse, amelyben az érdekeltektől hatalmak le-
gyenek tulsulyban. Anglia azt kívánja, hogy
Olaszország még egy divíziót vonjon vissza
Libiából. Olasz körök viszont rámutatnak
arra, hogy ez a kérdés nem merülhet fel,
amíg az első divízió visszarendelése nem von
maga után megfelelő lépést angol részről.

Az újabb béketárgyalásokkal kapcsolat-
ban tegnap a francia kormány miniszterter-
nácst tartott, amelyen Laval ismertette a
külpolitikai helyzetet és tájékoztatott a
folyamatban levő diplomáciai tárgyalások-
ról, valamint a várható genfi fejleményekről.

A minisztertanács után Laval elutazott
Genfbe. Elutazása előtt még megbeszélés
folytatott az olasz és angol nagykövettekkel a
Genfben részletes megvitatásra kerülő béke-
indítványok ügyében. Genfben a mértékadó
körök sokat várnak a genfi közvetlen tár-
gyalásokról, amelyek az utóbbi napokban a
London és Róma között lezajlott diplomáciai
tapogatózásokot követik. A L'Oeuvre szerint
Genfben remélik, hogy Laval és Hoare alk-
almat fognak találni arra, hogy nyíltan be-
széljenek Aloisival és talán a négus megbí-
zójával is. Genfben azt is remélik, hogy
Laval és Hoare szombati felszólalásaik alk-
almával szóvá tessék az angol-francia kolla-
borációt is.

Optimizmus és pesszimizmus

A Times szerint nem szabad abban a hit-
ben ringatózni, hogy Laval erőfeszítéseinek
sikerül Mussolinin rövidesen meggyezésre
bírní, annál is inkább, mert nem merült még
fel olyan tervzet, amit a Népszövetség is
magáévé tehetne.

A francia kamara külügyi bizottsága meg-
bizta elnökét, körölye Laval miniszterelnök-
kel azt a kívánságát, hogy folytassa a kol-
lektív biztonság és a béke védelmére szolgáló
nemzetközi szervezetek megerősítésének pol-
tikáját. Kérték továbbá Lavalt arra is, hogy
a kormány tegyen közzé „Sárga könyvet” az
olasz-abesszin konfliktus háttérének ismer-
tetésére.

A Reuter szerint a Népszövetség körében
nagy fontosságot tulajdonítanak Laval, Hoare
és Aloisi jelenlétének és azt hiszik, hogy
hamarabb kerül sor meggyezésre, mint hi-
nák. A hozandó megoldás állítólag elfogadha-

tó lesz úgy a Népszövetség, mint Abesszini-
számára.

Tegnap Sir Samuel Hoare választói beszé-
det mondott, amelynek során bejelentette, hogy
Genfben Lavallal és más kormányférfiakkal
fog tárgyalni, de ez nem jelenti azt, hogy
Anglia változtatni kívánna eddigi politiká-
ján. Meg fogják kísérni becsületes megol-
dás találatát, de nem fognak béketárgyalá-
sokba kezdeni a Népszövetség megkerülése-
vel. Londoni jelentés szerint Eden angol né-
pszövetségi miniszter tegnap elutazott Genf-
be.

Francia diplomáciai körökben az a hír me-
rült fel, hogy új békejavaslatok kezdeménye-
zését a pápa javasolta, aki a napokban ki-
hígyaláson fogadta Mussolinin. Az Informa-
tion szerint a Vatikán utasította a kormá-
nyoknál akkreditált nunciusokat, hogy teljes
erővel szorgalmazzák a békére irányuló fá-
radozásokat.

Az angol-francia tengerészeti együttműködés ügye

Tegnap, mint jelentettük, a Földközi tenger-
észeti együttműködés ügyében a francia
emlékiratok eljuttatták Londonba. Az Oeuvre
ezzel kapcsolatban azt állítja, hogy Francia-
ország sovány ellenértéket kap tengerészeti
együttműködési és segélyi készségein, mert
Anglia csak annyit ajánlott fel cserébe, hogy
hajlandó oly értelmezést adni Locarnóban
vállalt kötelezettségeinek, ami valószínűleg
csak kis nyereséget fog jelenteni Francia-
ország számára.

Amerika támadó félnek minősíti Olaszországot

Newyorki jelentés szerint Kellogg volt ál-
amtitkár kijelentette, hogy Amerika köteles a
többi államokkal egyetértésben Olaszországot
támadó félnek nyilvánítani. Ezzel egyidejű-
leg Roosevelt elnök nyilatkozatot tett közzé,
amelyben tudatja az amerikai exportörökkel,

hogy a kormány megkülönböztetett figyelem-
mel kíséri az összes Olaszországba és Abesz-
sziniába irányuló szállításokat. Az amerikai
kormány — mondja a nyilatkozat — a béke
fenntartását és helyreállítását kívánja.

A sajtó és politikai körök rendkívül fontos-
ságot tulajdonítanak az elnök szavainak ép-
pen a Népszövetség tanácsának ülése előtt,
amely hivatva lesz kitzüni a megörölő intéz-
kedések életbeléptetésének időpontját.

Egyidejű newyorki jelentés szerint az
ausztráliai parlament is megszavazta az
Olaszország elleni szankciókban való rész-
vételt.

Abessziniá nem tárgyal a békéről, míg az olaszok Abessziniá föláján állanak

Havariate volt római abesszin követ Ad-
dis Abebába való érkezése után kijelente te, hogy
Abessziniá hajlandó minden méltányos fel-
tételt elfogadni, de visszautasít minden javas-
latot addig, míg az olaszok Abessziniá föld-
jén állanak. Miután a fegyverszállítási tilal-
mat feloldották, az abesszinek ugyanolyan
fegyverekkel fognak majd küzdeni, mint az
olasz katonák.

Addisabebai jelentés szerint Havariate volt
követő Európán kívüli feladattal készülnek
megbízni.

A Havas távirati iroda jelentése szerint
Abessziniá fővárosába karavánokon nagy-
mennyiségű hadianyag érkezett kelet felől.

Róma, október 31. A világháboruban el-
esettek özvegyei nemzeti szervezettel szembeni vé-
dekezés ellenőrzésére. A szervezet együtt-
működésben lesz a fasiszta párttal. Több
olasz lap azzal a kövéveléssel áll elő, hogy
az olasz kormány léptesse életbe a külföldi
árúk bojkottját.

Jön! Jön!

KIS MAMA Gaál Francival

Kizárólagos joggal csak a ROYAL-mozgóban, November 5-től.

45 állam vesz részt a gazdasági szankciókban

A 33-as számú olasz hadijelentés szerint
de Bono tábornok, aki a tigre front csapat-
mozdulatait irányítja, táviratilag jelentette
Rómába, hogy az első olasz hadoszály feketé-
nges csapatai tegnap reggel elfoglalták a
Mai-Uec vidék kútjait, amelyek Edga Ha-
mus és Makale közötti úton fekszenek. A
második bennszülött hadtest által elfoglalt
területen 16 ezer rabszolgát szabadítottak fel
az olaszok.

A szomáliai fronton az olasz katonák a
Haua folyótól északnyugatra megtámadták
az abesszin hadsereg elszórt osztagait. Az
ellenség 11 halottat hagyva a helyszínen, meg-
futamodott. Az olaszok három bennszülött
katonát vesztek, akik közül kettő sebesült.
A légi haderők tevékenysége az összes vona-
lakon normalizálódott.

Újabb, Rómába érkezett jelentés szerint
mnden készen áll a tigre olasz offenzíva
megkezdésére, amit valószínűleg a déli fron-
ton is követni fog. Grecani tábornok csapa-
tainak akciója. Ezen a fronton csupán Gora-
haj elfoglalása a közvetlen cél. Hauslentől
déle az olasz felderítő szolgálat állandó te-
vékenységben van. Az Addrából elindult
olasz csapatok majdnem Makaléig értek el,
de vissza kellett vonulniok a majdnem 200
ezer emberből álló abesszin haderő tulsulya
elől. Ugy látszik, hogy az abesszinek csapatok
összpontosításának célja a Makaléól nyugat-
ra eső Fombienne irányul.

Franciaország is segítségére siet a szankciókban résztvevő államoknak

Genfi jelentés szerint Franciaország közöl-
te a Népszövetséggel, hogy csatlakozik azon
kompenzációs és kölcsönös segélynyújtási
rendszerhez, amelyet az Olaszország ellen
szankciókat alkalmazott államok javára ve-
zetnek be.

Csak 31 állam vonja le a végső konzekvenciákat

Genf, október 30. A Népszövetség 18-as
bizottsága ma összehívta az egyes álla-
mokról az olaszok elleni szankciókban való
részvételre vonatkozó válaszokat. 47 ál-
lam járult hozzá a fegyverkitétel beszü-
ntetéséhez, 45 a gazdasági szankciókhoz, eb-
ből 33 az olasz termékekkel szembeni be-
hozatali tilalomhoz és 31 a gazdasági
szankciókkal kapcsolatos kölcsönös segély-
nyújtáshoz.

Az ugynevezett koordinációs bizottság
ma délutáni ülésén állapítja meg a gaz-
dasági szankciók életbeléptetésének idő-
pontját.

Róma, október 30. A római egyetem
mai avatónnapján Francessi rektor üd-
vözlőbeszéde után felszólalt mussolini is,
aki rámutatott arra, hogy az avatónnap-

ség azon a napon történik, midőn Genfben
meprobálják elzárni az utat Olaszország
fejlődése elől. Olaszország a végsőkig el-
lenáll és ebben számít az egész olasz elemi
világ támogatására is.

Adua, október 30. A tigre fronton az
olasz csapatok megszállták Mai-Ueh vidé-
két, amely Makalle irányában fekszik. A
vidék igen gazdag kutakban és azért nagy
jelentőségű ennek elfoglalása a vízellátás
szempontjából.

Addis-Abeba, október 30. A négus ma
elrendelte, hogy a Menelik császár uralma
alatt titokban elásott fegyvereket hozzák
felszínre és osszák szét a csapatok között.
Ezeket a fegyvereket csak legvégsőbb
szükségben szabad kiásni. Elhatározták
továbbá, hogy az 50 millió fontos sterlin-
get kitevő hadikincstárt hadianyag vásár-
lásra használják fel. Az összeg legnagyobb
része már Európába került és különösen
Angliától, Belgium... és csehszlovákiától
vásároltak nagymennyiségű hadianyagot.

A Havas jelentése abesszin hivatalos
körök Mussa-Alitól északra várnak újabb
olasz támadást, amelynek célja az északi
abesszin hadsereg főhadiszállásának Des-
sienak elfoglalása lenne. Ezen a vidéken
az olasz haderők száma 150 ezer főre rug
Mariotti tábornok vezetése alatt.

Az abesszin kormány tagjainak tulnyo-
mó része a négussal együtt indul el a
frontra. Az elutazás időpontját még nem
tűzték ki. Az Addis-Abeba és Dessie kö-
zötti uton nehezen járható, mert ezen az
úton vonulnak különböző tőzsek családás-
tól Dessie felé.

Genf, október 30. Hivatalosan közlik,
hogy a német kormány nem fog válaszol-
ni a Népszövetség október 19-i jegyzéke-
re az Olaszország elleni szankciók alk-
almazását illetőleg.

LEGUJABB SPORT

A Phönix és az albaiuliai Unirea Cluj vasárnapi vendégei

Cluj, október 31. (Az Uj Kelet tud.) A
Nemzeti Bajnokság vasárnapi szünete mi-
att a clujai pálya vasárnap használata kö-
rül a Romania és Universitatea közötti
versengés indult meg, amelynek tárgya az
volt, hogy a két nemzeti ligás csapat kö-
zül melyik rendezhet vasárnap barátságos
mérkőzést. Az Universitatea az albaiuliai
Unireával, a Romania a baia marei Phönix-
szel kezdett tárgyalásokat. Csütörtökön a
késő esti órákban a pályabizottság és a
kerület elnöke, valamint a két érdekelt
egyesület képviselőjének jelenlétében oly-
rátságos megállapodás jött létre, amely a
közönség szempontjából a legkellemesebb
Eszerint a vasárnapi programot a követ-
kezőkben állapították meg:

Reggel 9 órakor Haggibbor—Napoca
kerületi bajnoki.
Dél előtt 10 órakor KAC—CFR Nemzeti
Bajnokság B).
Délután fél 2 órakor Universitatea—
Unirea Alba-Iulia.
Délután egy negyed 4 órakor Romania—
Phönix.

A vasárnapi program ilyenformán igen
érdekesnek és sport szempontból is érde-
kösnek tartjuk. Ezek az eredmények az
egyedülálló mérkőzés. Amíg a Phönix
B) Liga mezejében eddig a legjobban
szerepelt együttes, addig az albaiuliai
Unirea is, amely a IV. csoport első helye-
zetjé, különösen ezidei szereplésével szor-
gált rá az érdeklődésre.

— Orvosi hír. Dr Veress Ferenc rend-
bőr-, nemi- és kozmetikai betegeknek naponta
11—12 és 3—14 5-ig Cluj Str. N. Iorga 5.
A mar-
zát bizo-